

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
OKUL ÖNCESİ EĞİTİM BİLİM DALI

OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ CİNSEL EĞİTİMİ İLE İLGİLİ
ANNE BABA GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ayşe ÇANKIRI

ÇANAKKALE
AĞUSTOS,2018

T.C.
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Temel Eğitim Anabilim Dalı
Okul Öncesi Eğitim Bilim Dalı

**Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Cinsel Eğitimi İle İlgili Anne Baba Görüşlerinin
İncelenmesi**

Ayşe ÇANKIRI
(Yüksek Lisans Tezi)

Tez Danışmanı
Dr.Öğr.Üyesi Haydar DURUKAN

Çanakkale
Ağustos,2018

Taahhütname

Yüksek Lisan tezi olarak sunduğum “Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Cinsel Eğitimi İle İlgili Anne Baba Görüşlerinin İncelenmesi” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve değerlere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yaparak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Tarih

31 / 10 / 2018

Ayşe ÇANKIRI

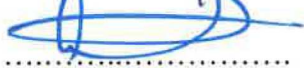
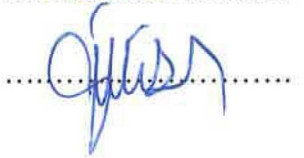
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Onay

Ayşe ÇANKIRI tarafından hazırlanan çalışma, 31/08/2018 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda jüri tarafından başarılı bulunmuş ve Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Referans No : 10207751.

Akademik Unvan	Adı SOYADI	İmza	
Dr.Öğr.Üyesi	Haydar DURUKAN.		Danışman
Dr.Öğr.Üyesi	Osman Yılmaz KARTAL.		Üye
Prof. Dr.	Gürbüz OCAK		Üye

Tarih:

İmza:

Prof.Dr. Salih Zeki GENÇ

Enstitü Müdürü

Önsöz

Çocukluk yılları insan yaşamının temelini oluşturur. Çocuğa bu dönemde ne kadar olumlu yaşantılar sunulursa ileride o kadar olumlu bir kişilik geliştirmesi sağlanır. Çocuk gelişimini sağlıklı bir şekilde tamamlaması için tüm gelişim alanlarında desteklenmelidir. Cinsel gelişim de bu alanlardan biridir. İnsan hayatının düzenli ve mutlu bir şekilde devam etmesi için bu gelişim alanının çocukluk yıllarından itibaren desteklenmesi gerektiği, ergenlikte başlamadığı yapılmış olan çalışmalar sonucu ortaya çıkmıştır. Bu araştırmaların ışığında çocukluk yıllarında cinsel gelişim hakkında araştırmalar da yapılmaya başlanmıştır.

Cinsel gelişim; diğer gelişim alanları kadar önemsenmeyen, bastırılan, araştırmada sıkıntı yaşanan, insanların çok fazla yanlış bilgi sahibi olduğu bir konudur. Bu sebeple bu alanda araştırma yapılmaya karar verilmiştir. Bu araştırmada Anne-Babaların Çocuklarının Cinsel Gelişimleriyle İlgili Görüşleri hakkında bilgiler verilmektedir.

Yüksek Lisans eğitimim süresince bilgi ve tecrübelerinden faydalandığım ve bu araştırmanın planlanmasından yazım aşamasına kadar fikir ve görüşleriyle beni destekleyen ve her zaman varlığını yanımda hissettiğim değerli danışman hocam Dr. Öğretim Üyesi Haydar DURUKAN'a, çalışmamıza katılarak destek veren değerli meslektaşlarıma, hayatımın her anında maddi ve manevi varlığını hissettiğim eşim Tefvik ÇANKIRI' ya, yaşama sevincim kızım Duru'ya, varlıklarına şükrettiğim aileme özellikle kardeşim Beyza KARAKUŞ'a teşekkürlerimi sunarım.

Saygılarımla

Ayşe ÇANKIRI

Okul Öncesi Öğretmeni

Ağustos,2018

Özet

Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Cinsel Eğitimi İle İlgili Anne Baba Görüşlerinin İncelenmesi

Her insan dünyaya bir cinsiyetle gelir. Anne ve babalar da çocuklarını biyolojik cinsiyetleri doğrultusunda yetiştirmeye gayret gösterirler. Fakat bu yeterli değildir, cinsel gelişim belirli aşamalardan geçen çok boyutlu bir gelişimdir.

Cinsel kimlik gelişiminde en önemli noktalardan bir tanesi kişinin kendini sevmesi ve kendine güven duymasıdır. Bununla birlikte kişinin içinde yaşadığı ve ailenin çocuğunu büyütürken benimsediği tutumun etkisi de yadsınmaz. Çocuğun kendine güvenen bir birey olarak yetişmesinde ve tüm gelişim alanlarını başarılı bir şekilde tamamlamasında anne baba tutumları oldukça etkilidir.

Çocukluk döneminin insan yaşamındaki kalıcı etkileri yadsınmaz. Gelişimin hızlı bir şekilde devam ettiği çocukluk döneminde aile ve çevreyle yaşanan ilişkiler kişinin hayatının şekillenmesinde önemli rol oynar. Bu araştırmayla ailelerin çocuklarına cinsel eğitim verirken hangi görüşleri benimsediği ele alınmıştır. Bununla birlikte çocuğun yaşına uygun biçimde bir cinsel eğitim alması ve anne babaların çocuklarına bu bilinçle yaklaşımları çocukların cinsel sağlık ve istismardan kendini koruyabilen bireyler olarak yetişmeleri açısından çok önemlidir.

Araştırmanın genel amacı; Okulöncesi Eğitim döneminde 5-6 yaş grubu çocuğa sahip olan anne ve babaların, çocuklarının cinsel eğitimleri ile ilgili görüşlerini belirlemektir.

Araştırma 2017-2018 yılları arasında gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmanın araştırma evrenini, Çanakkale illindeki, 2017-2018 Eğitim Öğretim yılında MEB'e bağlı anaokullarında öğrenim gören 5-6 yaş grubu öğrencilerin ebeveynleri oluşturmaktadır. Çalışma evreninde yer alan anaokulu öğrencilerinin ve ebeveynlerinin tamamına ulaşmanın ekonomik olmayacağı düşüncesinden hareketle araştırma örnekleme alma yoluna gidilmiştir. Araştırmada tesadüfi örnekleme tekniğiyle belirlenen 125 öğrenci ve bu öğrencilerin anne babaları olmak üzere 250 veli ile örneklem oluşturulmuş ve çalışma yürütülmüştür.

Araştırmanın veri toplama aşamasında Çeliköz ve Eser (2008) tarafından ebeveynlerin çocuklarının cinsel gelişimlerini yönlendirirken sahip oldukları görüşleri belirlemeye yönelik olarak geliştirilen ölçek kullanılmıştır. Bu bilgiler ışığında bir anket formu hazırlanmıştır. Ankette kişisel bilgilere de yer verilmiştir. Anket anne ve babalara uygulanmıştır.

Bu araştırmada amacımız; yapılan istatistiksel çalışmalar ile elde edilen bulgular sonucunda örnekleme oluşturan 5-6 yaş grubu çocuğu olan anne-babaların; çocuklarını cinsellik noktasında yeterince bilgilendirip bilgilendirmediklerine dair bilgi almaktır. Sonuç olarak ise; cinsel gelişim konusunda anne ve babaların görüşlerinin ele alınan bazı açılardan çocukların gelişimini etkilediği bazı açılardan ise etkisiz kaldığı görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Cinsel eğitim, Anne baba görüşleri, ebeveynler, okul öncesi dönem

Abstract

Examination of Parents Views on the Sexual Education of Preschool Children

Every human being comes into this world with a gender. Parents make an effort to educate their children in accordance with this gender. In addition, sexual development is a multidimensional development which passing through certain stages.

The most important point in the development of sexual identity is one's self-love and self-confidence. Moreover, the effect of the society in which people live and the parents' attitude towards raising their children on sexual identity can not be incontrovertible. Parents' attitude is efficient to raise their children as a confident individual and to complete all areas of development successfully.

The lasting effects of childhood on human being's life can not be denied. As development is rapidly growing in the childhood, relationships between family and environment play a crucial role in shaping human life. In this respect, this study aims to discuss opinions of which parents have adopted while they are giving sexual education (SE after this point) to their children. It is important to give appropriate SE to children according to their age level in terms of their growth as an individual, who can protect themselves from sexual abuse.

General purpose of the study is to determine parents' views about their children's SE between the ages of 5-6 in the pre-school period.

The study is conducted between the years of 2017-2018. The target population of the study consists of parents of which students (5-6) study at the pre-school connected Ministry of Education in Çanakkale, in 2017-2018 academic years. Sample survey is used for this study as it is thought that it is not economic to reach all the parents in the target population. Via random sampling technique, the survey is conducted with randomly selected 125 students' parents consisting of 250 individuals. At data collection stage, the scale developed by Çeliköz and Eser (2008) to determine parents' attitudes which they use to lead their children's sexual process is

conducted. In accordance with this information, a questionnaire which also includes personal information is applied both mothers and fathers.

According to the result of the findings obtained by statistical studies., it is supposed to get information whether parents who have children at the age of 5-6 give enough education about sexual aspects to their children. However, it is concluded that attitudes of parents about SE have no effect on their children's sexual identity behaviors.

Key Words: Sexual education, parents opinions, parents, preschool

İçindekiler

Önsöz.....	ii
Özet.....	iii
Abstract.....	v
İçindekiler.....	vii
Bölüm I.....	x
Giriş.....	1
Problem Durumu.....	2
Araştırmanın Amacı.....	4
Araştırmanın Önemi.....	5
Araştırmanın Kapsamı ve Sınırlılıkları.....	5
Araştırmanın Varsayımları.....	6
Tanımlar.....	6
Bölüm II.....	7
Kuramsal Çerçeve.....	7
Cinsel Gelişim ve Eğitimi.....	7
Cinsellik Nedir?.....	7
Cinsel sağlık tanımı.....	7
Cinsel gelişim tanımı ve önemi.....	8
Çocuğun cinsel gelişimi.....	9
Çocukta Cinsel Eğitim.....	11
Cinsel Eğitimin Yararları.....	14
Cinsel Kimlik Gelişimi.....	15
Cinsel Kimlik.....	15
Cinsiyet kimliği (Eşeyssel kimlik – Sexual identity).....	15

Çocuğun Cinsel Kimlik Kazanım Süreci.....	16
Cinsel kimlik saptaması.....	16
Cinsiyete özgü davranışlar ve özdeşim	17
Hermafrodit çocuklar ve cinsel kimlikleri.....	17
Cinsel merak.....	19
Aile Yapıları Ve Çocuğun Cinsel Eğitimine Etkileri.....	19
İki Ebeveynli Aile.....	20
Tek Ebeveynli Aile.....	20
Evlat Edinilen Çocukların Olduğu Aileler	20
Cinsellik Ve Cinsel Eğitim Konusundaki Ana-Baba Tutumları	21
Babanın Rolü.....	22
Cinsellik Hakkında Konuşmak.....	22
Cinselliği Konuşmanın En Önemli Kuralları	22
Cinsel Konulara İlgi Döneminde Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar.....	23
Televizyon ve internet	23
İlgili Araştırmalar.....	24
Yurt İçinde Yürütülen Araştırmalar	24
Yurt Dışında Yürütülen Araştırmalar.....	30
Bölüm III.....	35
Yöntem.....	35
Araştırmanın Modeli	35
Evren Ve Örneklem.....	35
Veri Toplama Araçları	37
Verilerin Toplanması.....	38
Verilerin Analizi.....	38

Bölüm IV.....	40
Bulgular Ve Yorum.....	40
Bölüm V.....	52
Tartışma Sonuç Ve Öneriler.....	52
Tartışma.....	52
Sonuç.....	56
Öneriler.....	58

Tablolar Listesi

Tablo Numarası	Başlık	Sayfa
1	Katılımcıların özelliklerine göre dağılımlar.....	36
2	Anne ve babaların çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşlerinin düzeyi.....	40
3	Annelerin ve babaların çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşlerinin maddelere dağılımı.....	42
4	Anne-babaların çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşlerindeki farklılıklar.....	46
5	Anne-babaların eğitim durumlarına göre, çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşlerindeki farklılıklar.....	47
6	Çocukların yaşlarına göre, anne-babaların çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşlerindeki farklılıklar.....	48
7	Annelerin mesleki sektörlerine göre, çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşlerindeki farklılıklar.....	50
8	Babaların mesleki sektörlerine göre, babaların çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşlerindeki farklılıklar.....	50

Bölüm I

Giriş

Okul öncesi dönem, çocukların her alanda ilgi ve meraklarının yüksek düzeyde olduğu bir dönemdir. Çocukların merakla sorularını yönelttiği ilk kişiler anne ve babalarıdır. Anne ve babanın davranışları, çocuklarına verdiği cevaplar ve takındıkları tutumlar onun gelişiminin olumlu bir şekilde tamamlanmasında hayati rol oynamaktadır. Tüm anne ve babaların yetişmiş oldukları bir kültür, aile yapısı ve ahlak değerleri mevcuttur. Anne ve babalar da kendi çocuklarını bu değerlere uygun olarak yetiştirir ve çocuklarının gelişimlerinde etkilidirler. Ne kadar çok okuyan, yenilikleri takip eden ve zamana ayak uyduran anne ve babalar olurlarsa çocuklarının gelişimlerinde o kadar fazla olumlu etki gösterirler. Ebeveynler çocukları üzerinde büyük etkiye sahip olduklarını unutmamalı ve her zaman bilgiye ulaşmak konusunda istekli olmalıdırlar.

Çocuk tüm gelişim alanlarında desteklenmeye ihtiyaç duyar. Aile çocuğun bu ihtiyacını karşılamakla yükümlüdür. Cinsel gelişim de bu alanlardan biridir ve sağlıklı bir cinsel gelişim için ailenin çocuğu bilgilendirmesi ve ona özgün olan duygularını nasıl yöneteceğine dair tecrübelerini aktarması gerekir.

Cinsel eğitim ebeveynlerin en çok zorlandıkları konudur. Anne ve babalar çocuklarına nasıl ve ne şekilde cinsel eğitim vereceklerini bilemezken bu anlamda çekingenlik yaşarlar. Cinsel eğitim çok hassas bir konudur, çocuğa yanlış bir bilgi verilirse çocuğun duygu dünyasını olumsuz yönde etkiler, eksik bırakılırsa çocuğu yanlış sevk eder (Güneş, 2016).

Bu araştırmayla 5-6 yaş çocuklarının cinsel kimlik gelişimine yönelik anne ve babaların tutumlarının çocukların cinsel kimlik gelişimine olan etkisi incelenmiştir. Bu bölümde araştırmanın problemi, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, varsayımlar, sınırlılıklar sunulmuş ve araştırmada yer alan kavramların tanımları açıklanmıştır.

Problem Durumu

Toplumsal değişmeler, ilerleyen teknoloji, bilgiye ulaşma hızı yaşamımızın her alanında etkisini göstermektedir. Anne ve babalar da bu değişimin etkisi altına girmişlerdir. Çocuklarını yetiştirirken ihtiyaç duydukları bilgilere kolaylıkla ulaşabilmektedirler. Böylece anne ve babaların çocuklarının eğitimi konusunda 2010'lu yıllarda çok daha bilinçli olduğunu görebiliriz. Ancak bugün hala, geleneksel yapısını koruyan, değişime sıcak bakmayan, baskıcı-otoriter tutumlara sahip ailelerde mevcuttur.

Çocuk dünyaya gözlerini açtığından itibaren gelişir, değişir ve yaşamın içinde kendine bir yer açar. Gerek fiziksel, gerek bilişsel, gerek sosyal ve duygusal alanlarda gelişim gösterir. Anne ve babalar çocuklarının en iyi şekilde gelişim görevlerini tamamlamaları için destek gösterirler. Fakat bir alanı genelde göz ardı eder, atlar ya da önemsemezler. O da çocuğun doğumuyla birlikte başlayan ve bu gelişim alanları kadar üzerinde önemle durulması gereken cinsel gelişim alanıdır. Çocuk diğer gelişim alanlarında olduğu kadar cinsel gelişim alanında da yetişkin desteğine ihtiyaç duyar. Anne ve babaların çocuklarına cinsel gelişim alanında da rehberlik etmesi çok önemlidir (Bergen, 2007). Bu cinsel eğitim nedir ve doğru bir şekilde nasıl verilir?

Cinsel eğitim kişinin duygusal, fiziksel, cinsel gelişimini sağlıklı bir şekilde tamamlaması, kişiliğini olumlu yönde geliştirmesi ve diğer insanların haklarına, davranışlarına karşı saygıyla yaklaşması ve olumlu değer yargıları geliştirmesi eğitimidir. Bununla birlikte cinsel eğitim cinselliğin toplumda doğru bir şekilde algılanmasına ve yaşanan toplumdaki cinselliğe dair normların ve değerlerin öğrenilmesine olanak sağlar (Bayhan ve Artan, 2005).

Çocuk okul öncesi dönemde meraklıdır, sorular sorar, onu tatmin edecek cevaplar almak ister. Kısacası çocuk gelişimini başarılı bir şekilde tamamlamaya çalışır. Anne ve babalar da bu nokta da ona yol göstermeli, rehber olmalıdır. Cinsel gelişim için de bu durum geçerliliğini

korumaktadır. Cinsellik hakkında çocuklar sorular sorar, gerçekçi ve tatmin edici cevaplar beklerler. ‘Biraz daha büyüsün daha çok küçük’ ya da ‘Daha çok erken’ gibi düşünceler yanlıştır. Çünkü çocuklar sorular sormaya başladıysa eğitimin vakti gelmiş demektir. Cinsellikle ilgili çocuğun sorularına kayıtsız kalmamalı, fakat sadece doğru ve genel bilgileri aktarmak konusunda titiz davranmalı ve çocuğun sorduğu kadarını anlatmalıyız (Sevim, 2010).

“Çocuğun kişiliği yaşamının ilk 6 yılında şekillenir. Bu sebeple anne ve babanın çocuğuna verdiği mesajlar oldukça önemlidir ve çocuğun yaşamını etkiler. Çocuk ve ebeveyn ilişkisi açık, tutarlı ve olumlu olmalıdır ve bunlardan en önemlisi de cinsel eğitime mümkün olduğunca erken başlanmalıdır. Cinsel eğitim verilirken çocuğa cinsellik hakkında her şeyi anlatmak değil de daha önemli olan temel gerçekleri anlatmak gerekir”(Yavuzer, 2007).

Yapmış olduğumuz araştırmada ki sonuçlar göz önüne alındığında anne ve babaların cinselliğin ergenlik döneminde ortaya çıktığını düşündüklerini gördük. Bu düşünce onları okul öncesi dönemde çocuklarının cinsellikle ilgili sorularına karşı kayıtsız kalmaya, duymazlıktan gelmeye itebilir. Bu durum da çocuğun gelişimini olumsuz yönde etkileyebilir. Aslında cinsellik bebek dünyaya geldiği andan itibaren başlar ve yaşam boyu devam eder. Bu kadar uzun bir zaman dilimine yayılan cinsel gelişim için ise eğitim gereklidir. Cinsel eğitim ile ilgili bu gereksinim aile içerisinde çocukla birebir iletişim kurarak çocuğa özel olarak gerçekleştirilmelidir. Baskıcı ve otoriter bir tutumla çocuğa yaklaşmak ve cinsel eğitimi çocuğa özgün değil de toplu bir şekilde vermek çocuğun utanma duygusunu zedeleyebilir (Güneş, 2016).

Çocukların cinsellik hakkında bilgi edinme hakkı vardır. Çocukların sağlıklı bir kişilik geliştirebilmeleri için cinsiyetlerinin değerli olduğunu bilmeleri gerekir. Anne ve babalar çocuklarıyla vücutları ve cinsel gelişimleri hakkında konuştukları zaman çocuklar, cinselliğin aile ile konuşulabileceğinin farkına varırlar. Ailelerin çocuklarına cinsel konularda verdiği

bilgiler onların kendilerini sağlıklı ve normal hissetmelerine ya da suçlu ve kötü hissetmelerine sebep olabilir (Semerci, 2009).

Cinsel eğitimle ilgili 2000’li yıllarda yapılmış olan araştırmalar incelendiğinde cinselliğin Türkiye’de tam olarak aydınlığa kavuşmamış bir konu olduğunu söyleyebiliriz. Cinsel eğitim 2000’li yıllara kadar kapalı bir kutu olarak görülmüş ve gerek ebeveynler gerek eğitimciler çocuklarına karşı nasıl bir yaklaşım göstereceklerini bilememişlerdir. Anneler, babalar ve eğitimciler çocuklara bu konuda bilgi verirken oldukça dikkatli olmalı ve yapılacak bir hatanın, çocuğun geleceğini önemli ölçüde etkileyeceği unutulmamalıdır. Anne ve babalar önemli ama bir o kadar da yabancı oldukları bu konuda eğitim almalıdır (Aydoğmuş, 2001).

Bu çerçevede de araştırmada, 5-6 yaş çocukların cinsellikle ilgili sordukları sorular ve çocuklarına karşılık anne ve babaların verdikleri cevaplar doğrultusunda çocukların cinsel eğitiminde anne ve babaların görüşleri ve etkisi tespit edilecektir. Bununla birlikte araştırmada elde edilen bulgulara dayalı olarak ebeveynlere ve eğitimcilere çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın genel amacı, Okulöncesi Eğitim döneminde 5-6 yaş grubu çocuğa sahip olan anne ve babaların, çocuklarının cinsel eğitimleri ile ilgili görüşlerini belirlemektir.

Bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki alt amaçlara cevap aranacaktır.

1. Çocuğun cinsel eğitimine yönelik anne- baba görüşleri nedir?
2. Çocuğun cinsel eğitimi ile ilgili anne ve baba görüşleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Anne-babanın çocuğun cinsel eğitimiyle ilgili görüşleri;
 - a. anne baba eğitim durumları
 - b. çocuğun yaşı
 - c. anne mesleği
 - d. baba mesleği değişkenlerine göre farklılaşmakta mıdır?

Araştırmanın Önemi

Çocuğun cinsel gelişimini sağlıklı bir şekilde tamamlayabilmesi ve cinsel kimlik kazanımı konusunda anne ve babaların etkisi büyüktür. Çocuk cinsel kimliğini oluşturma aşamasında anne ve babasını rol model alır. Kendi cinsiyetine uygun gördüğü anne ya da babayla özdeşim kurar. Araştırma sonucunda, çocuğun cinsel gelişimini sağlıklı bir şekilde tamamlamasının önemli olduğunun bilinmesi,

- Çocuğun cinsel gelişimiyle ilgili olarak anne ve babalara bilgi vermek,
- Anne ve babaların cinsel eğitim hakkında sahip oldukları bilgi düzeyinin çocuklarının cinsel gelişimine olan etkisinin anlaşılmasını sağlamak,
- Anne ve babaların cinsel gelişim hakkında sahip oldukları bilgi düzeyinin çocuklarının gelişiminde hangi açılardan etkili olduğunu düşünme, tartışma ve yeni araştırmalara yol gösterme,
- Bu araştırmada, okul öncesi dönemde cinsel gelişimini sağlıklı bir şekilde tamamlayamayan bireylerin gelecekte cinsel, duygusal, psikolojik açılardan birçok problem ile karşılaşacağı, bu yüzden kendine de yaşadığı topluma da fayda yerine zarar gösterebileceği düşünülerek, anne-babaların çocuğun cinsel gelişiminde önemli rolü olduğunun anlaşılması ve bu sebeple toplumdaki tüm bireylerin cinsel gelişim konusunda bilgilendirilmesi amaçlanmıştır

Araştırmanın Kapsamı ve Sınırlılıkları

Bu araştırma;

1. 2017-2018 öğretim yılında, Çanakkale il sınırları içinde Merkez bölgesinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı bağımsız anaokulları ile bünyesinde anasınıfı bulunduran ilkokullarda 5-6 yaş grubu çocuğu olan anneler ve babaların görüşlerini,
2. Örnekleme temsil eden veli görüşlerini, ölçme aracında yer alan soruları,
3. Literatürde konu ile ilgili ulaşılabilen kaynakları kapsamaktadır.

Araştırmanın Varsayımları

Araştırmada aşağıdaki varsayımlar kabul edilecektir.

- 1- Araştırmada görüşlerine başvuru alan okul öncesi dönem çocuklarının ebeveynlerinin ölçeğe verdikleri cevaplar gerçek bakış açılarını yansıtmaktadır.
- 2- Veri toplama aracı olarak kullanılan anne ve baba tutum ölçeği, anne ve baba görüşlerini belirleme ölçeği olarak yorumlanmıştır.

Tanımlar

Hiv: “(Human Immunodeficiency Virus, İnsan Immün Yetmezlik Virüsü enfeksiyonu) etken virüsün etkisiyle bağışıklık sisteminin giderek baskılandığı kronik bir enfeksiyon hastalığıdır. Aids belirtileri ve klinik bulguları belli evrelerde değişkenlik gösterebilir”(Fazlıoğlu, 2012).

Mastürbasyon: “Bir kişinin kendi kendine, bir alet kullanarak veya kullanmayarak, cinsel organlarını uyarmasıyla orgazm yaşaması olayıdır”(Eser, 2008).

Aseksüel: “Herhangi bir kimseye cinsel ilgi duymayan kişi. Bazen cinsel yönelim yoksunluğu olarak tarif edilir”(Gültekin, 2009).

Erojen Bölge: “Sinir uçlarının bol olduğu sıcak bölgeler erojen bölgeler olarak kabul edilebilir. Bu bölgelerin nereler olduğunu bilmek önemlidir”(Karakaya, 2012).

Liberalizm: “Her bireyin inanç, vicdan ve düşünce özgürlüğünün tanınması gerektiğini savunan ekonomik ve siyasal öğretilerdir”(Yayla, 2008).

İğdişlik Korkusu: “Erkek çocuk bu dönemde penisin bütün insanlarda var olduğunu sanarken, kız cinsel organını görmesi ile düşüncesinde cinsel organların başına gelebilecekler bakımından korkular gelişir”(Öztürk, Uluşahin, 2008).

Bölüm II

Kuramsal Çerçeve

Cinsel Gelişim Ve Eğitimi

Cinsellik Nedir?

Cinsellik (Gender): Kız ya da erkek olmak yani biyolojik kimlik cinselliği tanımlamak için yeterli olmaz. Cinsellik insanın bedensel, psikolojik, sosyal yönlerini de kapsayan daha geniş bir kavramdır (Çalışandemir, Bencik ve Artan, 2008).

SIECUS (Sexuality Information and Education Council of the United States)'a göre cinsel eğitim; bilgilendirme, mahremiyet, kültürel değerler gibi birçok boyutu içinde barındıran ve yaşam boyu devam eden bir süreçtir.

Cinsellik dendiğinde akıllara ilk olarak anatomik cinsiyet gelir. Fakat doğumla birlikte belli olan anatomik cinsiyetimiz cinselliği oluşturan bir bölümdür. Diğer boyutu da cinsel bölge organları ve hormonlarla ilgili olan üreme oluşturur. Cinsel kimlik doğumdan itibaren belli olmasına rağmen okul öncesi dönemine denk gelen çocukluk döneminde gelişir. Bu da cinselliğin bir başka önemli boyutudur (Semerci, 2009).

Cinsellik, canlıların hayatında önemli bir yere sahip olan ve türlerin devamlılığını sağlayan üreme ile ilgili bir kavramdır (Türkiye Aile Planlaması Derneği).

Zildberg'in çok güzel ifade ettiği gibi “cinsellik bacaklarımızın arasında değil kulaklarımızın arasındadır.”. Yani, en büyük ve en önemli cinsel organımız beynimizdir.

Cinsel sağlık tanımı

Cinsel sağlık kişinin cinsel yönden tam bir iyilik halinde olması, herhangi bir zorlama olmaksızın, kendi seçimleri yönünde, mutlu bir şekilde yaşamasıdır. Cinsiyet ayrımcılığı, şiddet ve zorlama olmadan yaşama durumudur. Anne karnında başlayan ve ömür boyu süren bir gelişimdir.

Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) tanımına göre cinsel sağlık; cinselliğe olumlu bir bakış açısıyla yaklaşmayı ve cinsiyet ayrımcılığı, şiddet olmaksızın güvenli cinsellik yaşamayı gerektirir. Cinsel sağlığın olumlu bir ortamda devam etmesi de ancak cinsel hakların korunmasıyla mümkündür.

Cinsel gelişim tanımı ve önemi

Cinsel gelişim, kişinin türünün devamını sağlayabilmesini, üreme organlarının büyümesini kapsadığı gibi daha geniş anlamda, cinsel dürtülerini de kontrol altına alabilmesi anlamına gelmektedir. Kişinin cinsel gelişiminin sağlıklı olarak ilerlemesi demek duygusal gelişiminin de sağlıklı olarak ilerlemesi anlamına gelir (Eser, 2008).

Cinsel gelişim, biyolojik cinsiyetimizi de kapsayan daha geniş anlamda sosyolojik, psikolojik ve felsefi boyutları da içeren bir gelişim alanıdır. Diğer gelişim alanlarında olduğu gibi cinsel gelişim alanında da belirli yaş döneminde kazanılması beklenen bazı davranışlar vardır. Kişinin ait olduğu biyolojik kimliğine uygun olarak davranmasını beklemek cinsel gelişimin sağlıklı olarak ilerlediğini gösteren önemli bir göstergedir.

Cinsel gelişim konusunda yapılmış bazı teoriler söz konusudur. Bunlar;

- Bilişsel - Gelişimsel teori
- Bilgi-işleme teorisi
- Sosyal öğrenme teorisi
- Psikoanalitik teori

Bilişsel-gelişimsel teori: Bilişsel-gelişimsel teoriye göre (Kohlberg 1966, Piaget 1950); çocuk ilk olarak biyolojik kimliğini ve kimliğine ait olan davranışları öğrenir. Bu davranışları bir modele bağlanarak değil, aile üyelerinden, medyadan, okuldan vb. yerlerden elde edilen bilgiler yoluyla olur. 'Ben bir kızım ve kızlar bebek bakar' şeklinde çocuğun cinsiyetine ait özelliklere uygun olarak davranması ahlaki ve kültürel bir zorlama durumu olarak kabul edilir.

Bilgi-işleme teorisi: Bilgi-işleme teorisine göre, cinsel gelişimin en önemli kavramı şemalardır. Şemalar çocukların kız ve erkek olarak rollerine ait davranışları sınıflamasına ve sonra kendi sahip oldukları cinsiyete uygun kişileri örnek alarak rolleri öğrenmesine olanak sağlar. Böylece çocuklar ek şemalar oluştururlar.

Sosyal öğrenme teorisi: Bu teoride (Bandura ve Walters 1963); çocuk cinsiyetine ait davranışları çevresindeki farklı cinsiyetteki kişileri gözlemleyerek öğrenir. Çocuk ilk karşılaştığı kız ve erkek modeli olarak anne ve babayı örnek almayı seçer. Erkek çocuklar babayı, kız çocuklar anneyi örnek alır ve onları taklit ederek cinsel kimliklerini oluştururlar.

Psikoanalitik teori: Psikoanalitik kuramın kurucusu olan Freud cinselliği çok önemsemiştir. Çocuğun kişiliğini oluştururken en önemli ve temel alanın cinsel gelişim alanı olduğunu söyler. Cinsel gelişimin en önemli döneminde Fallik dönem olduğunu ve anne-erkek çocuk, baba-kız çocuk ilişkisini oedipal ve elektra kompleksleriyle çözümlenerek kişiliğin şekillendiğini belirtmektedir (Anonim Sağlık Bilgisi, İstanbul, Milli Eğitim Basımevi, 1985).

Çocuğun cinsel gelişimi

Çocuğun cinsel gelişimi diğer gelişim alanlarının takip edildiği gibi takip edilmesi gereken bir gelişim alanıdır. Çocuğun cinsellikle ilgili davranışları bilinmeli ve izlenmeli, sorduğu sorular cevaplanmalıdır. Fakat ayıp, günah, yasak gibi tabularla yetiştirilen Türk aileleri çocuklarının bu konuda soru sormasını istemezler. Eğitim kurumlarının da cinsel konularda araştırma yapmasına sıcak bakmamaktadırlar. Yapılmış olan araştırmalar incelendiğinde genellikle “Ebeveynlerin çocuklarının cinsel davranışlarını gözlemleri” ve “Erken cinsel deneyimleri olan erişkinlerin anıları” ile sınırlıdır. Friedrich ve arkadaşlarının (1991) yapmış oldukları araştırmada anne ve babaların çocukların cinsel davranışlarını gözlemlerini içermektedir. Bu araştırmanın sonuçlarına bakıldığında ise çocukların göstermesi beklenen cinsel davranış aktivitelerinin 4 yaşında daha fazlayken 12 yaşa doğru azaldığı

görülmüştür. Bu durum çocukların artık zamanla olumlu ve olumsuz davranışları bilmeleri ve cinsel davranış aktivitelerini gizlemedeki becerilerini geliştirdikleri anlamına gelebilir (Eser, 2008).

Çocuğun cinsel gelişimini en yakından takip etmesi gereken kişiler anne ve babalardır. Cinsel eğitimin verileceği en uygun yer de ailedir. Bütün çocuklar belli zamanlarda bedenleriyle ilgilenir ve bedenlerinin farklı bölgeleri olduğunu keşfederler. Bu keşfetme sürecinde çocuklar üreme bölgeleriyle de ilgilenirler. Anne ve babalar çocuğun cinsel ilgilerini kısıtlarsa bu çocukların cinsellikle ilgili olumsuz duygular geliştirmesine neden olabilir (Yazgan İnanç, Bilgin ve Kılıç Atıcı, 2007).

2-3 yaş arasında cinsel gelişim

Bebek dünyaya geldikten sonra ilk 2 yıl içinde cinsiyetini öğrenir. Kendi cinsiyetini kız ya da erkek olarak ayırt edebilir. 3 yaşına doğru diğer insanların cinsiyetlerini ayırt etmeye başlamasına rağmen kız ve erkek cinsiyetleri arasındaki farkı tam olarak anlamakta sıkıntı çeker (Akyıldız, 2010).

2-3 yaş arası çocuğun kendi bedenini keşfetme dönemidir. Çocuk kendi bedenini inceler banyo yaparken anne ve babasının vücutlarını da incelemek konusunda isteklidir. Anne ve babanın vücutlarındaki farklılıklar dikkatini çeker ve hatta her ikisinin vücudunun da birbirinden farklı olduğunu ayırt edebilir. Çocuk bu sırada nelerin, neden birbirinden farklı olduğunu ve bu farklılıkların doğurduğu sonuçları merak eder (Sevim, 2017).

3-4 yaş arasında cinsel gelişim

3 ve 4 yaşları arasında çocuk kendi cinsel organıyla başkaları arasındaki farkı merak etmeye başlar. Merakını gidermek amaçlı sorular sormaya da bu dönemde başlar. Anne ve babaların ya da çocuğa bakımından sorumlu diğer kişilerin bu konuda bilinçli davranması ve çocuğun sorularına doğru ve yeterli bir şekilde cevaplar vermesi gerekir. Çocuğun yaşadığı

kültürde cinsel organa verilen isim çocuğa söylenip, iki farklı cinsiyet olduğu ve onun sahip olduğu cinsiyetin değişmeyeceği açıklanabilir. Bu dönem için çocuklar cinsel organların dışkılama görevi üzerinde durur, cinsel içeriği hakkında bilgi sahibi değildir. O yüzden çocuğa sorduğu kadar cevaplar verilmeli, ayrıntılı, kafasını karıştıracak açıklamalardan kaçınılmalıdır (Akyıldız, 2010).

4-6 yaş arasında cinsellik

4-6 yaş arasında çocuk cinsel organlarının işlevlerini keşfetmeye devam eder. Hatta bu dönemde bedenini ve erotik bölgesini keşfetme sırasında mastürbasyon davranışı da görülebilir. Bu davranış çocuklar da süreklilik ve yoğunluk göstermediği sürece çok normaldir.

Bununla birlikte çocuk 4-6 yaş arasında bebeklerin dünyaya nasıl geldiğini merak eder ve bu konuda sorular sormaya başlar. Çocuğun bu soruları da dikkate alınmalı ve gerçekçi bir şekilde cevaplandırılmalıdır. “Bebek annenin karnında oluşur ve orada özel bir yerde büyür, zamanı gelince de doğum kanalından dışarı çıkar” şeklinde bilgi verilebilir.

Yine bu dönemde çocuk anne ve babasının arasındaki ilişkiyi de merak etmeye başlar. Kız çocuklar babayla, erkek çocuklar anneye evlenme düşünceleri geliştirebilir. Bu yüzden anne ve babanın birbirleriyle karı-koca olduklarını ve aynı odada yatmaları gerektiğini çocuğa davranışlarıyla hissettirmelidir. Herkesin odasının kapısının kapalı olması gerektiği ve izin alınmadan girilmemesi konusunda da çocuk aydınlatılmalıdır (Akyıldız, 2010).

Çocukta Cinsel Eğitim

Bireyde cinsel eğitim kavramını açıklayacak olursak; kişinin sadece cinsel gelişimini anlaması yeterli olmaz. Çünkü cinsel gelişim, duygusal ve fiziksel gelişim alanlarıyla da yakından ilişkilidir. Kişinin cinsel, fiziksel ve duygusal gelişimini anlaması ve insan cinselliğine, kendinden başka kişilerin haklarına ve davranışlarına karşı olumlu bakmayı ve saygılı olmayı öğrenmesi şeklinde açıklanabilir (Çalışandemir, Bencik ve Artan, 2008).

Çocukların sağlıklı bir kişilik oluşturabilmeleri için; bir birey olarak görülmeye ve kabul edilmeye, kız ve erkek olmanın olumlu yanlarını öğrenmeye, vücutlarını tanımaya, cinsel duygularında tüm duygular gibi doğal olduğunu bilmeye ihtiyaçları vardır. Bunların gerçekleşebilmesi için de cinsel eğitim son derece önemlidir.

Çocuklara verilen cinsel eğitim aşağıdaki basamakları kapsamalıdır:

- Cinsel eğitim konusunda dürüst bir yaklaşım benimseme,
- Gerçekçi olma,
- Cinsel eğitime ailede başlama,
- Sözlerle ifade edilmeyen cinsel eğitimin en az konuşulan cinsel eğitim kadar önemli olduğunu kavrama,
- Konuya ilişkin alanlara ve meraklara doğru olarak değinme,
- Cinsel eğitimi cinsel danışmadan ayrı tutma,
- Öğrenecek olan kişilerin gereksinimlerine dayandırma (Fazlıoğlu, 2012).

Cinsel eğitim konusunda belirli dönemler oldukça önemlidir. Çocuk okul öncesi dönemde cinsel gelişimle ilgili bazı özellikleri kazanmış olmalıdır. Bunlar;

Bedeniyle ilgili olumlu bir tutum geliştirme: Çocuğa bedenini tanıma fırsatı verilmeli ve ona her zaman bedeninin güzel olduğu ona değer vermesinin önemi anlatılmalıdır. Bu noktada cinsellikle ilgili bölgelerini de kabul etmesi ve o bölgelerin utanılacak bölgeler olmadığını öğrenmesi gerekir. İleride yetişkin olduğunda cinsel yaşamını mutlu bir şekilde devam ettirmesi için cinsel bölgelerin utanç verecek alanlar olmadığını öğrenmesi çok önemlidir.

Açık ve dürüst bir yaklaşımı benimseme: Çocuğun cinsellikle ilgili merakı açık bir şekilde ve dürüstçe giderilirse, çocukta da aynı şekilde cinsellik konusunda açık ve dürüst bir yaklaşım içerisinde olacaktır.

Doğru bilgiler verme: Çocuğa yaşadığı kùltùre ait cinsel organ isimlendirilmesi bilgisinin verilmesi, sorularının doğru olarak cevaplandırılması önemlidir.

Mahremiyete saygı gösterme: Okul öncesi dönemde çocuğun öğrenmesi gereken önemli konulardan biriside başkalarının mahremiyetine saygı göstermektir. Sadece kendi bedeninin değerli olduğunu bilmesi yeterli olmaz.

Kendine saygı gösterme: Okul öncesi dönemde çocuğun bedeninin değerli olduğunu bilmekle birlikte sadece kendisine ait olduğu ve kendisinin izni dışında kimsenin ona dokunamayacağı da öğretilmelidir. Çocuk sevgiyle dokunma ve taciz arasındaki farkı bilmelidir.

Bu boyutlar doğrultusunda ise okul öncesi dönemde cinsel eğitim aşağıdaki konuları kapsamalıdır;

- Aile üyelerinin rollerini tanıma,
- Çocuğun bakımından sorumlu kişileri ve yetkileri tanıma,
- Olumlu benlik imajı gelişimine önem verme,
- Her iki cinsiyetten arkadaşlar edinme için uygun fırsatlar yaratma,
- Oyun ve çalışmalarında aile üyeleri ve diğer kişilerle işbirliğinin yollarını bulma,
- Yaşamdaki büyüme ve gelişimi (üreme ve ölüm süreci arasındaki) anlama,
- Bebeklerin davranışlarına saygı,
- Toplumsal ve bireysel davranışlarla tanıştırma,
- Bitki, hayvan ve insanların üremelerinin temelleri,
- Kadın ve erkekler arasındaki benzerlikler ve farklılıklar,
- Büyüme ve gelişim (fiziksel değişiklikler ve heyecan veren duygular),
- Ailede roller ve sorumluluklar,
- Kendisi ve diğer insanlar hakkında bireysel duygularını tartışma,

- Temel sosyal becerileri inceleme ve toplumsal ve bireysel davranışları sürdürme (Fazlıoğlu, 2012).

Cinsel Eğitimin Yararları

Çocuğa cinsel eğitim vermenin öncelikle kendisine sonra da yaşadığı topluma birçok yararı vardır. Bunlardan biri; çocuğun kendi cinsel kimliğine, kendiyle aynı cinsiyeti paylaşan diğer bireylere ve karşı cinsel kimliğe sahip kişilere saygı göstermeyi öğrenmesidir. Böylece çocuk yetişkinlik hayatında insanlarla cinsel yönden sağlıklı ve düzeyli ilişkiler kurar. Çocuk bedenini tanır ve bu sayede kendine güven duygusu artar. Cinsel eğitime erken başlanan çocuk, bedenine karşı sorumluluklarını bilir ve karşı cinsele olan ilişkilerinde her zaman dengeyi korumayı da öğrenir (Tuzcuoğlu ve Tuzcuoğlu, 2004).

“Çocuğa açık ve dürüst bir yaklaşımla yaklaşmak ve doğru bilgiler vermek, hayata ve diğer bireylere karşı güven duymasını sağlar, girişkenlikleri artar ve ilişki kurmaları kolaylaştır. Okul öncesi dönemde cinsel eğitim alan çocuklar ergenlik dönemine ulaştıklarında bedensel değişiklikleri daha çabuk kabullenirler, anormallik endişeleri ve yetersizlik korkuları azalır. Cinsellik hakkında doğru bilgilerle eğitim alan birey hayatı boyunca yanlış bilgileri kolayca reddedebilir. Karşı cinsin uygunsuz tekliflerine karşı direnebilir ve cinsel istismara karşı kendilerini koruyabilirler bu da birçok çocuk istismarını önleyecektir” (Çokar ve Ortaylı, 2003).

Psikanaliz yöntemini oluşturarak bilime damgasını vuran Sigmund Freud isimli bilim adamı yapmış olduğu araştırmalar sonucunda; cinsel ilgilerin çocukta küçük yaştan itibaren başladığını bizlere gösterdi. Cinselliğin kişilik gelişimi üzerindeki etkilerini açıkça ortaya koydu ve çocuklukta yaşanan cinsel çatışmaların ruhsal gelişim üzerindeki olumsuz etkilerini kanıtladı (Yörükoğlu, 2006).

Çocuklukta cinsel gelişimi ele aldığımızda en yoğun ilginin okul öncesi dönemde olduğunu söyleyebiliriz. Çocuğun ilkokula başlamasıyla birlikte cinsel merak azalma gösterir.

Çünkü çocuk artık ev dışında başka bir ortama girmiş ve çevresi genişlemiştir. İlgisi de başka şeylere yönelmeye başlamıştır. Bununla birlikte toplumsal kurallarla tanışmıştır. Cinsel konuların ayıp, yasak gibi kavramlarla eşleştiğini üst benlik gelişimiyle de birlikte öğrenmiştir. Cinsel konuları da bu sebeple bilinçaltına itmiştir (Yörükoğlu, 2006).

Cinsel Kimlik Gelişimi

Cinsel kimlik

Cinsel kimlik (Gender Identity): iki çeşit cinsel kimlik söz konusudur. Bunlardan biri kadın diğeri de erkektir. Genel olarak kişinin cinsel kimliği dünyaya geldiğinde belli olan biyolojik kimliğiyle aynıdır. Fakat bazen kişi biyolojik olarak ait olduğu kimliğe uygun bir algıya sahip olamayabilir (Çalışandemir, Bencik ve Artan, 2008).

Cinsel kimlik konusunda çok önemli olan bir diğerkonu da bebek annenin karnındayken ailenin bebeğe dair düşündükleri cinsiyettir. Aile beklentisine göre, bazen farkında olmadan erkek çocuğu kız çocuk özelliklerine göre, kız çocuğu erkek özelliklerine göre yetiştirebilir. Örneğin; Erkek gibi giydirilen kız çocukları ve kız gibi saçları uzatılan erkek çocukları vardır. Bu şekilde yetiştirme çocuğu bir karmaşaya sürükler. Bundan dolayı çocuk doğduğunda sahip olduğu biyolojik kimlik kabul edilmeli ve çocuk o kimliğe uygun olarak yetiştirilmelidir (Semerci, 2009).

Cinsiyet kimliği (Eşeyssel kimlik – Sexual identity)

Cinsiyet kimliği kişinin kadın ve ya erkek olarak dünyaya geleceğini belirleyen özelliklerdir. Cinsel kimliğin oluşumu ilk olarak döllenme ile başlar. Tüm çocuklar cinsel organıyla cinsiyeti belli olarak dünyaya gelir. Çok sık olmasa da bazı çocuklar hem kadın hem erkek cinsel organıyla dünyaya gelir.

“Cinsiyet kimliği; kromozomları, dış genital organları, iç genital organları, hormonsal yapıyı ve ikincil seks özelliklerini içeren kişinin biyolojik cinsel özellikleridir”.
(www.cised.org.tr)

Çocuğun Cinsel Kimlik Kazanım Süreci

Çocuklar daha doğdukları andan itibaren bir cinsel kimliğin varoluş sürecinin içindedirler. Gerek ocuğa alınan kıyafetler ve gerekse kıyafetlere özgün belirlenen renkler veya anne babanın ocuk ile kurduğu iletişimin ayrıntıları farkında olunsun ya da olunmasın çocuklarda bir cinsel kimlik oluşturma eğitiminin unsurlarıdır.

Çocuklar, ilerleyen yıllarda, saçlarının uzunluğu veya kısalığı, oynadıkları oyuncakların tarzları, oyun arkadaşları, kullandıkları eşyalar ile kendilerinde doğuştan itibaren var olan kimlik sürecini pekiştirirler. Doğal bir seyir halinde oluşan tüm bu gelişim sürecine bir süre sonra ‘rol modeller’ ve rol modellere ait davranışların benimsenmesi de ilave edilir. Bütün bunların yanı sıra kız çocukları daha çok anneyi, erkek çocuklar da babayı bir rol model olarak, kendi davranışlarının referans kaynağı olarak benimserler (Güneş, 2010).

Cinsel kimlik saptaması

Cinsel kimlik saptaması konusunda en önemli noktalardan birisi sağlıklı geçirilen Fallik (3-6 yaş arası dönem) dönemdir. Çocuğun bu dönemi sağlıklı bir şekilde atlatması, onun kendi cinsiyetini sahiplenmesine, utanç duygusundan uzaklaşıp olumlu bir cinsel kimlik geliştirmesine yardımcı olur (Yrkoğlu, 2006).

Cinsel kimlik saptaması yapıldıktan sonra bir sonraki aşamaya geçilir o da cinsel kimliğin yolunda gidip gitmediğidir. Cinsel kimliğin olumlu bir şekilde devam etmesi için bazı koşullar mevcuttur. Anne ve baba ile büyüyen çocukların cinsel gelişimini sağlıklı bir şekilde tamamlamaları beklenir. Ancak bu da yeterli değildir. Anne ve babanın cinsel kimliklerini olumlu bir şekilde oluşturmuş olmaları ve cinsel kimliklerinin olgunlaşmış olması gerekir.

Burada ki çizgiyi belirleyen de toplumun erkek ve kadın için belirlemiş olduğu özelliklere sahip olmaktır. Toplumun belirlediği özelliklere sahip olan baba, çocuğuna iyi bir özdeşim örneği olurken, annenin görevi çok daha önemlidir. Çünkü anne kız çocuğuna özdeşim örneği olurken, erkek çocuğuna da erkek kimliğini geliştirmesinde destek olur (Yörükoğlu, 2006).

Cinsiyete özgü davranışlar ve özdeşim

Okul öncesi dönemde bir okul öncesi eğitim kurumuna başlayan çocuk, kız ya da erkek cinsiyetlerinin bazı özelliklerini bilir fakat hala kız ve erkek cinsiyetleri arasındaki farklılıkları tam olarak ayırt edemez. Kız ve erkekleri isimlerine, saçlarının boyutlarına, araba ve bebek gibi oyuncaklarla oyunlar oynamasına göre ayırt ederler. Mavi renk giyinen bir kız çocuğu veya ilk kez aynı ismi hem bir kız hem de erkek de duymaları onları şaşırtabilir.

Bazı kız çocukları pantolon giydikleri zaman erkek olabileceklerini düşünüp, kesinlikle pantolon giymek ve saçlarını kestirmek istemezler. Uzun saçlı bir erkeği ise yadırgarlar. Erkek çocukları bebekleri eline bile almazken, kız çocukları tabanca ve tüfeklerin yalnızca erkek tarafından kullanılabileceğini düşünürler. Çocuklara cinsiyet konusunda yetişkinlerin verdiği mesajlar bu nokta da oldukça önemlidir (Semerci, 2009)

Çocuk üç yaşına gelene kadar kadın ve erkek cinsiyetini ayırt etmeye başlarlar. Üç yaşından sonra çocuk kendi cinsiyetinden olan çocuğu kendilerine oyun arkadaşı olarak seçmeye başlarlar. İşte burada çocuğun cinsel kimliğinin gelişmeye başladığının ve seçimlerini de etkilediğinin göstergelerindedir. Fakat bu da cinsel kimliğin tam olarak oluştuğunu göstermeye yeterli değildir (Semerci, 2009).

Hermafrodit çocuklar ve cinsel kimlikleri

Bebek doğduğu zaman ilk beklenen sağlıklı olup olmadığı haberidir. Sonrasında ise bebeğin cinsiyetinin açıklanması beklenir. Bebeğin cinsiyetine cinsel organlarının görünüşüne

bakarak karar verilir. Aile çocuğunun ismini bu karara göre belirler ve bu cinsiyete uygun olarak yetiştirir.

Bazı çocukların cinsiyetlerine ise doğdukları zaman karar verilemez. Çünkü bazı çocuklar hem kız hem erkek cinsel organlarına sahip olarak dünyaya gelirler. Dış organları kız ya da erkek özellikleri taşıırken, iç organları da tam tersi olan cinsiyete ait olabilmektedir. “Mitolojiye dayanarak hermafrodit ya da çift cinsiyetli denen bu çocuklar, normal tek bir cinsiyetle dünyaya gelen çocuklara göre çok daha farklı cinsel kimlik sorunları yaşarlar. Çünkü ne kız ne de erkektirler. Bu çocuklara bir an önce gerekli tespitler yapılarak doğru müdahale yapılmazsa çift cinsiyetli olan bu çocuklar, cinsiyetsiz kalabilirler (Semerci, 2009).

Uzmanlar tarafından gerekli tespitler yapılmayan ve doğru yönlendirilmeyen çift cinsiyetli çocukların kız ya da erkek oldukları kararı aileleri tarafından verilir. Ailelerin bu kararı vermelerinde çocuğun cinsiyetine ait beklentileri etkili olabilmektedir. Çocuğun cinsel kimliğinin oluşmasında bu karar oldukça önemlidir. Çünkü çocuk bu karara göre yetiştirilir ve çevre de bunu pekiştirir. Cinsel kimliğin gelişiminde biyolojik ve hormonal etkenlerden fazla ailenin kararı ve çevrenin etkisi etkili olmaktadır. “Eğer ailenin atfettiği kimlikle, gerçek kimlik birbirinden farklıysa yirmi dört aydan önce müdahale etmek gerekir. Çünkü bu yaştan sonra yapılacak müdahale, cinsel kimlik karmaşasına ve psikolojik sorunlara neden olur. Hermafrodit çocukların, sağlıklı bir cinsel kimlik oluşturabilmesi için, organlarının belirlenmesi ve olanaklı olduğu kadar fonksiyon görür hale gelmesi için ameliyat edilmesi gerekir.

Eğer bu zamanında yapılmamışsa ve aile ile çevrenin çocuğa verdiği cinsel kimlikle, ameliyatla oluşturulabilecek kimlik arasında fark varsa, sorun var demektir”(Semerci, 2009).

Çocuklarda Görülen Cinsel Davranışlar

Cinsel merak

Okul öncesi dönemde çocuk meraklıdır. Bu merakı onu öğrenmeye iten güçtür. Cinsel merak da bu dönemde oldukça yüksektir. Bu dönemde çocukta henüz sınır kavramı oluşmamıştır. Toplumsal kurallara ve sınırlara hakim olmadığı için herhangi bir kaygı duymadan yaşar. Okul öncesi dönemde ki çocuklar için gerçeği öğrenmek noktasında dokunma ve görme duyuları önemlidir. Cinsel merakları da onların dokunma ve görme duyularını harekete geçirir. Örneğin bir erkek çocuk anaokulu öğretmenin eteğini açmaya ya da göğüslerine dokunmaya çalışabilir. Yetişkin insanlar çocukların bu tür davranışlarından kaygı duyar. Çünkü çocuğun bu durumu ilerleteceğini ve uygunsuz cinsel aktivitelerde bulunacağını düşünür. Halbuki bu dönemdeki çocukların cinsellik kavramı anlayışları daha çok merak etme ve öğrenmeye çalışmaya yöneliktir. Çocuk bedenini ve başkalarının bedenlerini dokunarak, araştırarak, değişiklikleri gözlemleyerek öğrenecektir. Kendi bedeni ve başkalarının bedenleri arasında karşılaştırmalar yaparak öğrenmeye çalışır. Çocuğun her konuda olduğu gibi cinsel konularda da merak eder. Bu merak çocuğun öğrenme isteğinin önemli bir göstergesidir ve doyurulması gerekir (Pernoud, 1997).

Aile Yapıları Ve Çocuğun Cinsel Eğitimine Etkileri

Çocukların cinsel gelişimlerinin bebekliklerinden itibaren başladığı düşünüldüğünde, cinsel eğitim konusunda en önemli görev ailelere düşmektedir. Değişen koşullarda, değişen aile yapıları nedeniyle çocuklara verilecek cinsel bilgilerin nasıl verileceği ve kimin vereceği konuları farklılık gösterebilmektedir (Semerci, 2009).

İki Ebeveynli Aile

Okul öncesi dönemdeki çocuğun cinsiyeti farketmeksizin cinsellikle ilgili soruları anne ya da baba tarafından cevaplanabilir. Fakat okul öncesi dönemden sonra ki dönemlerde kız çocuklara annenin erkek çocuklara babanın bilgi vermesi daha uygun olur (Semerci, 2009)

Tek Ebeveynli Aile

Tek ebeveynli aile çocuğun yaşadığı ortamda sadece anne ya da sadece baba olan ailedir. Boşanma, evlat edinme, bazı yardımcı yollara başvurma gibi nedenlerle tek ebeveynli aile yapıları oluşmaktadır. Tek ebeveynli ailelerde en büyük sorun çocuğun cinsiyeti ve birlikte yaşadığı ebeveynin cinsiyetinin birbirinden farklı olmasıdır. Tek ebeveynli ailede, çocuğun kendi cinsiyetinde özdeşim kuracağı bir model bulamaması ve ilerleyen dönemlerde de cinsellikle ilgili konuşmalarını kiminle yapacağı gibi sorunlar ortaya çıkar.

Boşanma konusunda ebeveynler ayrılmalarına rağmen, çocuklarını düşünür ve onlar için görüşmeye devam ederlerse cinsel eğitim konusunda sorun çıkmayacaktır (Semerci, 2009).

Evlat Edinilen Çocukların Olduğu Aileler

Evlat edinilen çocuklarda da cinsel gelişim evreleri aynı şekilde ilerler. Fakat burada bir fark olacaktır. O da çocukların dünyaya nasıl geldiklerine dair soruların cevaplandırılması konusudur.

Çocuk bu soruları sorduğunda diğer çocuklarla aynı şekilde cevaplandırılmalı fakat çocuğu gelecek dönemlere hazırlamak ve kulak dolgunluğu sağlamak amacıyla 'Sen bizim çocuğumuz olduğunda, sen evimize geldiğinde gibi cümlelerle konuşmaya başlanmalıdır.

Ayrıca bu sorular fırsat olarak kullanılarak, bazı annelerin bebeklerini kendi karınlarında büyütmedikleri, o yüzden onların çocuklarının başka annelerin karnında büyüyen çocuklar olduğu söylenebilir. Sonra anne çocuğa, kendisinin de bebeğini karnında büyütmediğini, bu

nedenle onun başka bir karında büyüdüğünü ve onu görünce “İşte benim bebeğim bu” dediğini anlatabilir. Bunu anlatmanın uygun zamanı 3-6 yaş arasındır ve çocuklar da bu soruları o yaşlarda sorarlar (Semerci, 2009).

Cinsellik Ve Cinsel Eğitim Konusundaki Ana-Baba Tutumları

“Çocukların dünyaya nasıl geldiği ile ilgili bir ödev hazırlayan çocuk, eve geldiğinde bu konuyu babasına sorar.

“Baba, ben nasıl dünyaya geldim?”

Baba yanıt verir: “Seni leylekler getirdi, biz de çok mutlu olduk ve seni büyüttük.”

Tatmin edici bir yanıt alamayan çocuk hemen büyükbabasına gider ve sorar, büyükbaba:

“Babanı çöplükte bulduk, bir ağlama sesi duydum ve yanına gittim, baban orada bir sepetin içinde duruyordu. Hemen alıp eve getirdim ve büyüttük.”

İstediği yanıtı bir türlü alamayan çocuk çaresizlik içinde ödev kâğıdına şunları yazar;

“Öğretmenim, bizim ailede son iki kuşaktır normal doğuma rastlanmamıştır. Daha öncesini soracak kişi olmadığı için bilemiyorum.” (Salk, 1998).

2000’li yıllara ulaşmamıza rağmen cinsel konuların konuşulması hala tabu sayılmaktadır. Cinsellik birçok ebeveynin, öğretmenin göz ardı ettiği bir konudur. İşte burada önemli bir sorun ortaya çıkmaktadır. O da cinsel eğitim ve seks eğitiminin birbiriyle karıştırılmasıdır (Salk, 1998).

Bireylerin bedensel, zihinsel, ruhsal, sosyal yönlerden ihtiyaçları olduğu gibi cinsel yönden de ihtiyaçları vardır. Sağlıklı bireyler oluşturmak için de bu tüm gelişim ihtiyaçlarının doyurulması ve tüm bu alanlarda kendisi ile barışık bireyler yetiştirmek gerekir. Cinsel ihtiyaçların giderilmesi konusunda yapılmış olan pek çok araştırma sonucuna bakıldığında, ebeveynlerin birçoğu üreme ve cinsel gelişim konularında çocuklara okul öncesi dönemde bilgi verilmesi gerektiğini düşünmesine rağmen, çocuklarına bu konularda hiç bilgi vermemiş

oldukları görülmüştür. Bu durumun ana sebeplerinden biri ebeveynlerin çocuklarıyla cinsel konuları nasıl konuşacaklarını bilmemelerinden kaynaklanmakta olduğu düşünülmektedir. Çocukların cinsel bilgileri erken yaşta almalarının sakıncalı olabileceğini düşünmekle birlikte, bu konuda yeterli bilgiye sahip olmamaları da onları tedirgin edebilir (Salk, 1998).

Babanın Rolü

Ailede anne ve babanın sahip olduğu bazı roller vardır. Anneler çocuğun bakımıyla daha fazla ilgilenirler, babalar ise çocukla daha fazla oyun oynarlar. Çocuğun bakımını paylaşmak çocukların kafasındaki anne ve baba imajlarını olumlu yönde etkiler (Yazgan İnanç, Bilgin ve Kılıç Atıcı, 2007).

Çocuğun gelişim süreçlerini takip eden ve çocuğun bakımına aktif olarak katılan babalar erkeksi özelliklere sahip erkek çocuklar ve kadınsı özelliklere sahip kız çocuklar yetiştirirler.

Babanın olmadığı ailelerde erkek çocukların çok fazla etkilendiği görülmüştür. Erkek çocukların daha düşük erkeksi özellikler taşıma puanına sahip oldukları ve ileride ki yaşamlarında cinsel yaşamlarında karşı cinsle daha az başarılı ilişki kurdukları saptanmıştır (Yazgan İnanç, Bilgin ve Kılıç Atıcı, 2007).

Cinsellik Hakkında Konuşmak

Cinselliği Konuşmanın En Önemli Kuralları

Çocukla konuşulacak olan her konu için en temel kural kendi çocuğunu tanımaktır. Anne ve baba çocuğuyla cinsellik hakkında konuşurken öncelikle onun herhangi bir çocuk değil de kendi çocuğu olduğunu hatırlamalıdır. Bununla birlikte cinsellikle ilgili konuşulacak olan çocuğun yaşı ve gelişim düzeyi dikkate alınmalıdır (Semerci, 2009).

Çocukların cinsellikle ilgili bilmesi gereken en önemli konulardan birisi de cinselliğin sadece beden ile ilgili olmadığı sevgi ile yakından ilişkili olduğudur. Çocuklar cinselliği

sorumluluk, sevgi ve yakınlık ilişkisi olarak öğrenmelidir. Cinselliği, çocuk küçük yaşta bu şekilde öğrenirse ileride yetişkin bir kişi olduğunda cinsel deneyimleri için olumlu zamanlama ve doğru eş seçimi konusunda daha başarılı olacaktır (Semerci, 2009).

Cinsellik konusunda olumsuz duygular yaşamaması açısından çocuklarla cinsellik hakkında konuşurken ve onların sorularını yanıtlarken aşağıdaki noktalar dikkate alınmalıdır;

- Çocuklar soru sormaları ve konuşmaları için cesaretlendirilmelidir.
- Tartışmalar için eleştirici olmayan bir atmosfer yaratılmalı ve sakinlik muhafaza edilmelidir.
- Yeterli açık ve anlaşılır ifadeler kullanılmalıdır.
- Çocukların bilgi ve anlama düzeyi belirlenmeye çalışılmalıdır.
- Rahatsızlık duyulan konu hakkında konuşulmaktan korkulmamalı ve mizah duyguları katılarak bu durum açık yüreklilikle çocuğa ifade edilmelidir.
- Yetişkin kendi değer ve endişelerini paylaşmaya açık olmalıdır.
- Doğal bir yüz ifadesi ve ses tonuyla sorular yanıtlanmalıdır (Fazlıoğlu, 2012).

Cinsel kimlik oluşumu döneminde bazı konulara dikkat edilmesi gerekir. Bunlardan en önemlisi Televizyon ve İnternettir.

Televizyon ve internet

Kitle iletişim araçları-televizyon, filmler, magazinler- pek çok çocuk için en öne çıkan cinsel eğitimci konumundadırlar. Bununla birlikte kitle iletişim araçlarının, cinsel eğitim üzerinde olumlu ya da olumsuz etkileri olduğunu ortaya koyan çok çeşitli çalışmalar bulunmaktadır (Fazlıoğlu, 2012).

Jesse Jackson bu konuya ilişkin olarak şunu demiştir: Televizyon günümüzde çocukların 3. Ebeveynleridir. Televizyon ve filmler çocuklara kadın ya da erkek olmak nedir? Kadınlar ve erkeklerin birbirleriyle ilişkileri nasıldır? Çekicilik ve seksilik nedir? hakkında

çeşitli bilgiler verirler. Pek çok anne baba televizyon programı ve filmlerin çocuklara bu konular hakkında verdikleri mesajlardan hoşlanmazlar. Televizyon programları ve filmler sıklıkla seks, şiddet, istismar ve haysiyet kırıcı nitelikte sahneler içerir. Az miktarda program, kadın ve erkekler arasındaki dürüst ve adaletli ilişkileri gösteren modeller sunmakta ve hemen hemen hiç cinsel davranışları fiilen icra eden insanları göstermemektedir (Fazlıoğlu, 2012).

Okul öncesi dönem çocukları televizyon programları ya da internette gördükleri cinselliğe ilişkin görüntülerden etkilenirler. Bu yaşta çocukların hayal güçleri geniştir ve hayalle gerçeği ayırt etmede zorluk çekerler. Bu nedenle gördükleri şeyleri taklit ederler. Onlara benzemeye çalışırlar. Duydukları kötü sözleri hemen bilgi dağarcığına eklerler.

Orada gördüklerine göre kadın ve erkek farkını, kadın erkek rollerini öğrenirler. Cinsiyet farklılıklarını öğrenmiş olmakla birlikte gördükleri, dinledikleri şeyler yüzünden cinsiyetlerinin değişebileceği inancını değiştirebilirler. Tüm bu sakıncaları nedeniyle bu dönem çocuklarının tek başlarına televizyon izlemelerine ya da internete girmelerine izin vermemek doğru olur. İzlediklerini ve oynadıklarını onlarla paylaşmak, onlara doğru açıklamalar yaparak ekranda olabilecek yanılgılarından korumak cinsel eğitimin bir parçasıdır (Semerci, 2009).

İlgili Araştırmalar

Araştırmanın bu bölümünde konu ile ilgili yurtiçinde ve yurtdışında yapılmış çalışmalara yer verilmektedir.

Yurt İçinde Yürütülen Araştırmalar

Çalışandemir, Bencik ve Artan (2008) yılında yapmış oldukları “Çocukların cinsel eğitimi, geçmişten günümüze bir bakış” isimli çalışmalarında; cinselliğin tarihi süreçteki gelişimini incelemiştir. Bununla birlikte insanların geçmişten günümüze cinselliğe bakış açılarını ortaya koymaya yönelik bir araştırmadır. Araştırmanın asıl amacı; ülke genelinde illere hatta ilçelere, mahalle ve köylere yönelik cinsel eğitim programı hazırlanmasını teşvik etmek

ve Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı tüm okullardaki eğitim programlarının içeriğine uygun şekilde yerleştirmektir. Bu araştırma cinselliğin geçmişten günümüze nasıl aşamalardan geçtiğini bize sunarak cinselliği bilmenin önemini vurgulamış olup, cinsel eğitimin gerekliliği üzerine bizim araştırmamızı destekler nitelikte sonuçlara ulaşmıştır.

Tuğrul ve Artan (2001) tarafından yapılan “Çocukların Cinsel Eğitimine Yönelik Anne Görüşlerinin İncelenmesi” adlı araştırmalarında; alt sosyo kültürel düzeyde 2- 18 yaş grubunda çocuğu olan 665 anne ile görüşme gerçekleştirmişlerdir. Annelere, çocuklarının cinsel eğitimi ve cinsellikle ilgili tutumlarını belirlemek amacıyla 21 sorudan oluşan anket uygulanmıştır. Yapılan analizler neticesinde elde edilen sonuçlardan bazıları şunlardır: Tüm yaş grubundaki anneler, en yüksek oranda cinsel eğitimin ne olduğunu bilmediklerini ifade ederken, diğer bir grup anne de cinselliği, cinsel ilişki olarak tanımlamışlardır. Anneler, cinselliğin ve cinsel eğitimin lise yıllarında başladığını belirtmişlerdir. Hem kız hem de erkek çocuklara, cinsellikle ilgili bilgilerin daha fazla oranda anneler tarafından verildiği bulunurken, çocukların cinsel konularla ilgili sorularını aile üyeleri dışındaki kişilere sormasının uygun karşılanmayacağı da bulunmuştur. Annelerin, çocukları soru sormadan herhangi bir konuda bilgi vermeyi düşünmedikleri ve çoğunlukla da cevap verirken utanma hissettikleri belirtilmiştir”. Bu araştırma bize anne ve baba eğitiminin önemini açıkça gösterirken aynı zamanda annenin çocuğunun cinsel eğitiminde daha etkili olduğunu, bu sebeple anne eğitiminin daha önemli olduğunu göstermiştir. Bizim araştırmamızda da elde ettiğimiz sonuçlara benzer olarak anne ve babanın bilgili olmasının çocuğuna sağladığı faydaları ortaya çıkarmıştır.

Göçgeldi, Tüzün, Türker, Şimşek (2006) “Okul Öncesi Dönem Çocuğu Olan Anne ve Babaların Çocuklara Cinsel Eğitim Konusundaki Yaklaşımlarının İncelenmesi” adlı araştırmada bir kreşe devam eden 3-6 yaş grubundaki 60 çocuğun anne ve babalarının; çocuklarına cinsel eğitim verme sıklıklarını, çocuklarının cinsel eğitimi konusundaki bilgi ve

tutumlarını belirlemek amaçlanmıştır. Çocuklara cinsel eğitim verilmesinin gerekli olduğunu düşünenlerle cinsel eğitim verenlerin oranları arasındaki farka ve çocuğun cinsel özellikleri ile ilgili bilgilerini yetersiz bulanların oranlarına bakarak, ebeveynlere yönelik eğitim programları geliştirilmesi önerilebilir. Cinsel eğitim verme durumu için ebeveynlerin sosyoekonomik değişkenlerine göre fark saptanmaması kültürel etmenlerin olası rolüne işaret edebilir”. Bu araştırmada çocuğun cinsel eğitimi ile ilgili kültürün etkisine dikkat çekilmiştir. Nitekim cinsel eğitim ve yaşanan kültürün birbirinden ayrılmaz bir bütün olduğunu söyleyebiliriz.

Bu yönüyle ele aldığımızda; yalnızca eğitimin kültürü etkileyebileceğini ve bu sebeple eğitime gereken önemin verilmesinin gerekliliğinin altını bir kez daha çizmek gerekiyor.

Eroğlu ve Gölbaşı (2004) ‘nın “Cinsel Eğitimde Ebeveynlerin Yeri Ne Yapıyorlar, Ne Yaşıyorlar?’ adlı çalışma ebeveynlerin cinsellikle ilgili konularda çocuklarıyla olan iletişimlerini ve yaşadıkları durumları belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Ankara’nın sekiz merkez ilçesinden seçilen toplam sekiz ortaöğretim okulunda yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini belirlenen okullardaki öğrencilerin (18 327 öğrenci) ebeveynleri oluşturmuştur. Örneklem ise bu evrenden seçilen 376 öğrencinin ebeveyni olarak bulunmuştur (752 ebeveyn). Araştırmanın sonuçları ebeveynlerin cinsellikle ilgili ilk bilgilerini arkadaşlarından aldıklarını ve %56.4’ünün cinsellikle ilgili konulardaki bilgilerini yeterli bulduklarını göstermiştir. Ancak ebeveynlerin %36.3 gibi önemli bir kısmının çocuklarının cinsellikle ilgili sorularını yanıtlarken kendilerini bilgi yönünden yetersiz hissettikleri saptanmıştır. Ayrıca ebeveynlerin %37.6’sının cinsellikle ilgili konuları çocuklarıyla rahat bir şekilde konuşamadıkları, tamamına yakınının profesyonel bir kişi ve merkezden yardım almadığı ve çocuklarını konu ile ilgili profesyonel kişi ya da kuruma yönlendirmedikleri belirlenmiştir. Ebeveynlere çocukları tarafından sorulan sorular incelendiğinde, ilk sırada kız erkek arkadaşlığının yer aldığı, bunu ergenlik dönemi fiziksel ve psikolojik değişikliklerin izlediği belirlenmiştir. Ayrıca çocukların

cinsellikle ilgili soruları daha çok annelerine sordukları bulunmuştur”. Anneler çocuğun yaşamında çok önemli ve etkili bir yere sahiptirler. Bu araştırmada bize bunu açıkça göstermektedir. Bununla birlikte anne ve babaların çocuklarının cinsel eğitimiyle ilgili kendilerini yetersiz ve bilgisiz hissettiklerini de göstermektedir. Çocuğun cinsel eğitimi ile ilgili bu bölümde incelediğimiz diğer araştırmalar ve kendi yapmış olduğumuz araştırmadan da gördüğümüz gibi sonuçlar birbiriyle benzerlik göstermektedir. Yani çocuğun cinsel eğitiminde anne önemli bir yere sahipken aynı zamanda anne ve baba cinsel eğitim konusunda yetersizlik hissetmektedir.

Gölbaşı ve Bulut (2009)’un “Adölesan Kızların Cinsellikle İlgili Konularda Anneleri ile Olan İletişimlerinin Değerlendirilmesi” adlı araştırmada Sivas il merkezinde bulunan ortaöğretim okullarında öğrenim gören 1045 kız öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada elde edilen bulgulara göre; adölesan kızlarla anneleri arasındaki iletişimin istendik noktada olmadığı görülmüştür. Anne, adölesan kızların cinsellikle ilgili konularda ilk bilgilerini aldıkları kaynaklar arasında üçüncü sırada yer almıştır. Adölesan kızlar en fazla adet görme konusunda annelerinden aldıkları bilgiyi yeterli bulduklarını belirtmektedir. Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda, annenin adölesan kızların cinsellikle ilgili konularda bilgi aldıkları kaynaklar arasında önemli bir yere sahip olduğu, ancak cinsellikle ilgili konularda adölesan kızlarla anneleri arasındaki iletişimin istendik noktada olmadığı sonucuna ulaşılmıştır”. Ergenlik dönemi cinsel eğitimini kapsayan bir araştırma olmasına rağmen okul öncesi dönem cinsel eğitimiyle ilgili benzer sonuçlar göstermektedir. Ergenlik döneminde kız çocukların cinsellikle ilgili sorularını yönlendirdikleri kişiler arasında anneler önemli bir yere sahipken, okul öncesi dönemde erkek çocuklar için de kız çocuklar için de anne birinci sıradadır diyebiliriz. Bu farkın ergenlik döneminde çocukların cinsellik hakkında daha fazla bilgiye sahip olmasıyla ve yaşanan kültürün etkisiyle ilişkili olduğu söylenebilir.

Set, Dağdeviren, Aktürk (2006)'ün “Ergenlerde Cinsellik’ adlı çalışmasında; ergenlik döneminin özelliklerine değinmeyi ve ergen cinselliğinin bazı yönlerini tartışmayı amaçlamışlardır. Çalışmanın ana bulgularında, ergenlik, insanlarda fiziksel ve psikolojik değişikliklerin olduğu önemli bir dönemdir. Bu dönemde kişilik yapısı ile birlikte cinsel organlarda fiziksel ve fonksiyonel değişiklikler ön plana çıkmaktadır.

Cinsel etkinlik dönemi daha erken yaşta başlarken ergenler cinsellik, kontraseptif yöntemler ve cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlarla ilgili yeterli bilgiye sahip olamadıkları için, yüksek oranda istenmeyen gebelik ve cinsel yolla bulaşan enfeksiyon riskine maruz kalmakta oldukları belirlenmiştir. Sonuç olarak ülkemizde ergenlerin cinselliğine gereken önem verilmeli ve öncelikle ergenlerde cinsellik konusunda geniş çaplı ve yeterli sayıda araştırma yapılarak mevcut durum tespit edilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda yapılandırılmış bir cinsel eğitim programı sunulması gerektiğine karar vermişlerdir”. Bu araştırma ergenlerle yapılmış bir araştırma olmasına rağmen aslında cinsel kimliğin oluştuğu okul öncesi eğitim dönemine işaret etmektedir. Çocuk okul öncesi dönemde yeterli ve doğru cinsel bilgiye ulaşırsa ergenlik dönemine ulaştığında istenmeyen gebelik, cinsel yolla bulaşan hastalıklar gibi olumsuz durumlara karşı ne yapması gerektiğini bilir. Bu çalışmada yine cinsel eğitimin önemine değinmiştir.

Çetin, Bildik, Eremiş, Demiral, Özbaran, Tamar, Aydın (1996-2004)'ın “Erkek Ergenlerde Cinsel Davranış ve Cinsel Bilgi Kaynakları: Sekiz Yıl Arayla Değerlendirme’ isimli çalışmada 8 yıl arayla 1996-2004 yıllarında 2 aşamalı olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın I. aşamasında 150, II. aşamasında 242 olmak üzere onuncu sınıfta okuyan toplam 392 erkek öğrenci değerlendirilmiştir. Bu çalışmada araştırmacılar, gençlerdeki cinsel tutum ve davranış özelliklerinin yıllar içindeki değişimlerinin saptanması ve cinsel bilgi kaynaklarının bu değişimlere etkisini incelemeyi amaçlamışlardır. Araştırmanın sonucunda yıllar içerisinde

gençler arasında erken yaşlarda ilişkiye girenlerin sayısı hızla artmakta olduğunu belirlemişlerdir. Pornografik filmlerin tam cinsel ilişkiyi yüksek olasılıkla yordayan bilgi kaynağı olması sağlıklı ve doğru cinsel bilgi kaynaklarına gereksinim olduğunu göstermekte olduğunu ve gençlerin sağlıklı bilgi kaynaklarına ulaşmaları ve doğru bilgileri edinmeleri koruyucu ruh sağlığı ve cinsel kimlik gelişimi açısından önemli olduğunu sonucuna varmışlardır”. Bu araştırma, ergenlerde cinsel gelişimle ilgili yapılmış olan sürece yayılmış kapsamlı bir araştırma örneğidir. Sonuç olarak da bilgi kaynaklarının doğru bilgilerle donatılmış olmasının gerekliliğini ortaya koymuştur. Çocuğun ilk bilgi kaynağı olan anne ve babaların kendilerini doğru bilgilerle donatmak adına araştırma ve öğrenmeye açık olmaları gerekir. Bununla birlikte yine gençlere yönelik doğru bilgilerle hazırlanmış basılı kaynaklara da ihtiyaç vardır.

Eser (2008)’in “Ana Babaların Cinsel Kimlik Gelişimiyle İlgili Tutumlarının Çocuğun Cinsel Kimlik Kazanmasına Etkisi” isimli araştırmasını Elazığ/Merkez’de bulunan MEB’e bağlı Balakgazi Anaokuluna devam eden 4-6 yaş anaokulu öğrencileri ve velileri ile gerçekleştirmiştir. Okul öncesi dönem çocuklarının cinsel kimlik gelişimleri ile ilgili davranışlarına bakılmış ve okul öncesi dönem çocuklarının olumlu yönde cinsel kimlik gelişimine sahip oldukları görülmüştür. Ebeveynlerin çocuğun cinsel kimlik gelişimine yönelik tutumlarına bakılmıştır. Anne- baba tutumu incelendiğinde ikisi arasında pozitif yönde ilişki görülmüştür. Çocuklardan beklenen davranışlar ile anne-baba tutumları arasında anlamlı bir değişim olmadığı görülmüştür”. Bu araştırma da bizim araştırmamıza benzer olarak anne baba değişkeni üzerinden okul öncesi dönem çocuklarının cinsel kimlik kazanım sürecini incelemiştir. Sonuç olarak da cinsel kimlik gelişiminde anne baba tutumlarından olumlu tutumun çocuğun cinsel kimlik gelişiminde olumlu etki gösterdiği görülmüştür.

Seçer (2001)'in "Okul Öncesi dönemdeki Çocukların Cinsel Kimlik Algısı Kazanımının Bazı Değişkenler Açısından Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi (Örnek Olay incelemesi)" isimli çalışmasında okulöncesi dönemdeki çocukların cinsel kimlik algısı kazanımının okulöncesi kuruma gidip gitmeme, yaş, cinsiyet, anne- baba eğitim düzeyi, kardeşi olup olmama, evde bulunan oda sayısı açısından incelenmiştir. Araştırma Konya şehrinin Selçuklu ve Meram ilçelerinde anaokuluna gitmeyen ve giden 3-6 yaş arası çocuklara uygulanmıştır. Örneklem olarak, öğrenim gören 3-6 yaşındaki tüm öğrencilerle okula gitmeyen 3-6 yaş arası tesadüfi yöntemle seçilmiş 240 çocuk araştırmaya dahil edilmiştir. Çocukların cinsel kimlik algısı gelişimini belirlemek için Nemlioğlu (1981) tarafından geliştirilen "Cinsel Kavrayış ve Cinsel Kimliği Algılama Testi" kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, kardeş sayısı ve cinsiyet değişkeninin çocukların cinsel kimlik algısını etkilemezken, diğer değişkenlerin çocukların cinsel kimlik algısı kazanımını etkilediği bulunmuştur" Bu araştırmanın bizim araştırmamızla benzer yönlerini ele aldığımızda; anne baba eğitim düzeyi değişkeninin çocuğun cinsel kimlik kazanımını etkilediğini görebiliriz.

Yurt Dışında Yürütülen Araştırmalar

Gansen (2017) Heteronormativitenin Tekrarı (ve Bozulması): Okul Öncesi Sınıflarda Cinsiyete göre Cinsel Sosyalleşme adlı araştırmasında dokuz anaokulu sınıftaki 10 aylık gözlemlerden etnografik verileri kullanarak, çocukların öğretmenlerin uygulamalarından aldıkları cinsiyete dayalı cinsel sosyalleşmeyi incelemiş ve akran etkileşimleri yoluyla yeniden üretmiştir. Öğretmenlerin, okul öncesi sınıflarında cinsel sosyalleşmeye kolaylaştırıcı, kısıtlayıcı, yıkıcı ve pasif yaklaşımlar kullandıklarını belirlemiştir. Öğretmenlerin cinsiyete dayalı cinsel sosyalleşmeye yaklaşımları gözlemlenen anaokulları arasında çeşitlilik göstermiş olup öğretmenler heteroseksüel romantik oyun (öpüşmeler ve ilişkiler), bedensel görüntüler ve rıza gibi çocukların davranışlarına tepkilerini incelemiştir. Ek olarak, veriler küçük çocukların

okul öncesi eğitiminde çocukların erkek bedenleri üzerinde cinsiyete dayalı bir güç olduğunu öğrendiklerini gösteriyor. Çocukların kendilerine özgü cinsel kimlikleri olmadan önce, çocukların okul öncesi öğretmenleri ve akranlarıyla etkileşimleri yoluyla heteronormativite ve cinsellik ile ilgili kuralları anlamlandırmaya başladıklarını gördüğünü belirtmiştir. Çocukların okul öncesi dönemde kız ve erkek cinsiyetine dair özelliklerin farkında olduklarını ve cinsel kimliklerini anlamlandırdıklarını ortaya koymuştur.

Chen, Dunne, Han (2006) yapmış oldukları araştırmada Çinli okul öncesi çocukları için cinsel istismarı önlemekle ilgili daha önceden hazırlanmış olan eğitimi (CSA) değerlendirmişlerdir. Bu yüzden Çinli ebeveynlerin çocuklarıyla ilgili CSA ile ilgili bilgi, tutum ve iletişim uygulamaları incelenmiştir. Araştırma Hubei Eyaleti (merkezi Çin), Jingzhou şehrindeki yedi ilköğretim okulunun 3. sınıf öğrencisi olan altı yüz elli ebeveyn üzerinde yürütülmüştür. Araştırmacılar, bütün ebeveynlerin çocuklarıyla yabancı bir tehlike hakkında konuşmuş olsalar da, özellikle cinsel istismarla ilgili konuşmaları daha az olası olduğunu düşünmüştür. Yaklaşık yarısı (% 46.8), CSA önleyici eğitiminin çocuklarının “çok fazla seks hakkında” bilmesine neden olabileceği yönündeki endişelerini dile getirmiştir. Batı ülkelerindeki araştırmaların beklentilerinin aksine, çocuklarıyla CSA hakkında konuşmuş olan ebeveynlerin daha iyi bilgi veya daha fazla bilgiye sahip olmadıkları bulunmuştur. Bu çalışma Çin'deki okul temelli CSA önleme konseptine güçlü destek veren son iki araştırmayı doğrular ve genişletir. Ancak, CSA ile ilgili bilgi düzeylerinin düşük olduğu göz önüne alındığında, bu sorun hakkında çocuklarıyla konuşanlar arasında bile, gelecekteki önleme programları, ebeveynlerin tavsiyelerinin doğru ve umutlu, etkili olmasını sağlamak için yetişkinleri eğitmek için topluluk çapında çabaları içermesi gerektiği belirlenmiştir. Yapılmış olan bu araştırma bizim araştırmamızla benzer olarak anne babanın çocuğun cinsel eğitimiyle ilgili bilgi sahibi olması gerektiği sonucuna ulaşmıştır.

Halstead (2008)'in İngiltere de gerçekleştirmiş olduğu çalışmada Müslüman ebeveynlerin Müslüman ebeveynlerin çocuklarını seks eğitimi sınıflarından geri çekmeleri yönündeki son çağrılar ışığında gerçekleştirilmiştir. Liberal politika yapıcıların karşılaştığı ikilem, kamu yararını, ebeveynlerin geniş bir inanç ve değer çeşitliliği ve çocukların algılanan ihtiyaçları ile uzlaşma arayışı içinde oldukları için tartışılmakta ve bu araştırma, ne kadar mümkün olabileceğine dikkat çekmektedir. Araştırmacı bu çalışmada Müslümanlar gibi azınlıklar dahil olmak üzere tüm gruplara geniş ölçüde kabul edilebilir bir cinsiyet eğitim yaklaşımı geliştirmek istemişlerdir. Bu araştırma İngiltere'de yaşayan Müslüman ailelerin çocuklarının okullarda verilen cinsel eğitim programına katılmasını istememeleri üzerine onları da kapsayan ve çocuklarının cinsel eğitimi ile ilgili bilgi sahibi olmalarını sağlayan bir eğitim programı geliştirmek için gerçekleştirilmiştir. Yine bu araştırmadan da anne ve babaların cinsel eğitim konusunda bilgi sahibi olmalarının önemini açıkça görmekteyiz.

Davies, Glaser, Kossoff (2000) çocukların okul öncesi ortamlarda cinsel oyun ve davranışlarını ve bu konu hakkında personelin algıları, raporları ve yanıtlarını incelemişlerdir. Bu çalışmanın amacı, küçük çocukların gözlemlenen cinsel oyun ve davranışlarının okul öncesi ortamlardaki doğası, sıklığı ve örüntüleri ile bunlara personel yanıtları doğrultusunda bilgi vermektir. Okul öncesi dönem çocuğu olan 11 kadın personel ile görüşme yapılmış ve çocukların bakımlarında gözlenen cinsel oyun ve davranışları hakkında hatırladıklarından yola çıkılarak veriler elde edilmiştir. Sonuçlar, küçük çocuklarda daha fazla ve daha az görülen cinsel ve cinsel yönelim davranışlarının rapor edilen yaygınlığı hakkında diğer ülkelerdeki çalışmalardan elde edilen bulguları doğrulamaktadır. Nadiren gözlenen davranışları gösteren veya genital bölgelerle meşguliyet gösteren çocukları ilgilendiren endişeler için gerekçelendirir ve gözlendiğinde bu davranışların açıklanması için bir araştırmaya ihtiyaç olduğunu gösterir. Bu araştırma çocukların okul öncesi dönemde gösterdikleri bazı cinsel davranışların anneler

tarafından algılanma şeklini ortaya koymuştur. Bununla birlikte çocukların cinsellikle ilgili okul öncesi dönemde neden cinsel oyun ve davranışlar sergiledikleri hakkında başka bir araştırmanın gerekliliğini savunmuştur.

Baldwin, Baranoski (2003) Son yıllarda aile sistemi teorisinin muazzam büyümesine rağmen, aile sistemi bağlamında cinsiyet eğitimi çok az ilgi görmüştür. Bu çalışma, aile içindeki etkileşimlerin örüntülerini ve bu örüntülerin evdeki cinsiyet eğitimine olan muhtemel ilişkisini incelemiştir. Çalışmaya 96 ergen (13-15 yaş,% 43 erkek,% 90 Kafkas) ve bunların 63'ü (61 anne ve 45 baba) katıldı. Adolesanların% 79'u 13 yaşında iken, annelerinin ve babalarının ortalama yaşları sırasıyla 39.1 ve 41.1 idi. Adölesanların% 82'sinin 2-4 kardeşleri vardır ve% 68'i sağlam ailelerden gelmektedir. Ailelerin% 94'ü orta sınıftaydı. Hem ergenler hem de anne-babalar 3 anketi tamamladılar. Açık iletişim ve aile etkileşimleri ile ilgili memnuniyet bildiren ergenlerin, evde daha fazla cinsiyet eğitimi olduğunu gösterdi. Her ne kadar annelerin cinsiyet eğitimi raporları aile iletişimi veya etkileşimi algıları ile ilgili olmasa da, en sağlıklı aile etkileşimlerini bildiren anne ve babalar da ergenlik dönemindeki cinsiyet eğitimine en fazla katılımı gösterenler olmuştur. Ergenlik döneminde cinsel eğitimle ilgili yapılmış olan bu araştırma da diğer araştırmalarla benzer sonuçlara ulaşmıştır. Cinsel eğitim hakkında bilgi sahibi olan anne ve babaların çocuklarının ergenlik dönemine ulaştıklarında daha sağlıklı bir cinsel kimlik oluşturdukları görülmüştür.

Downie,Coates (2007) 'Cinsiyetin ebeveyn-çocuk cinselliği iletişimine etkisi: Bir şey değişti mi?' adlı araştırmalarında ergenlerin cinsel sağlığı, cinsellik eğitiminde bazı iyileştirmelere rağmen, sağlık profesyonelleri için bir endişe kaynağı olmaya devam etmektedir. Ergenler için cinsel sağlık sonuçlarını iyileştirmeye yönelik bir strateji, evde ebeveynlik-çocuk cinselliği eğitimi olup, cinselliğe olumlu bir yaklaşımı teşvik etmek için yapılan çeşitli çalışmalarda gösterilmiştir. Daha geniş bir çalışmanın bir parçası olarak, bu

araştırmada, evde cinsellik eğitimi veren ebeveynlerin oğretim uygulamalarında cinsiyetin önemi konusundaki tanımlayıcı olması planlanmıştır. Tanımlayıcı kesitsel tasarım kullanılarak yapılan bu araştırmada okul öncesi dönemde ve ergenlik döneminde çocukları olan 371 ebeveyni kapsamıştır. Önceki çalışmalarla tutarlı olarak, sonuçlar, annelerin çocuklarıyla babalardan daha fazla iletişim kurduğunu göstermiştir. Her ne kadar hem anneler hem de babalar okul öncesi oğulları ve kızları ile eşit şekilde iletişim kurmuş olsalar da, ergenlik öncesi her ikisi de daha çok erkek çocuklarıyla birlikte cinselliği tartışmışlardı. Bulgular aynı zamanda ebeveynlerin ebeveynlikte geleneksel rolleri sürdürdüğünü, annelerin ve babaların toplumda çift standardı desteklediklerini göstermektedir. Ebeveynler, erkek çocuklarıyla birlikte fizyolojik ve koruyucu sorunları tartışırken, cinsel keşifle ilgili konular hakkında da onlarla iletişim kurmuşlardır. 1990'ların bilgi çağının ortasında, ev-eksenli cinsellik eğitiminde, sunulan asgari bilgi ve cinsiyetin etkisinin önemli ölçüde değiştiği görölmektedir. Bu araştırma da bizim araştırmamızı destekler nitelikte sonuçlar ortaya koymuştur. Annelerin kız veya erkek cinsiyeti farketmeksizin babalara göre daha çok cinsel bilgi kaynağı olarak göröldüklerini ve annelerin ve babaların ise kız çocuklarına kıyasla daha çok cinsel konuları erkek çocuklarıyla konuşmayı tercih ettiklerini göstermiştir. Bunun da yaşanılan kültürde ki kız ve erkek rolleri ile ilgili olabileceği düşünölmektedir.

Bölüm III

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları, verilerin toplanması, verilerin analizi konularına yer verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada Okulöncesi Eğitim döneminde 5-6 yaş grubu çocuğa sahip olan anne ve babaların, çocuklarının cinsel eğitimleri ile ilgili görüşleri genel tarama modelinde incelenmiştir. “Genel tarama modeli ‘geçmişte ya da o anda var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimleyen, tanımlamayı amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan şeyi değiştirme ve etkileme çabası yoktur” (Karasar, 1984).

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın araştırma evrenini Çanakkale ili Merkez ilçesinde yer alan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı 2017-2018 Eğitim Öğretim yılında öğrenim gören 5-6 yaş grubu öğrencilerin ebeveynleri oluşturmaktadır.

Araştırmada tesadüfi örnekleme ile belirlenen 125 öğrenci ve bu öğrencilerin anne babaları olmak üzere 250 veli ile örneklem oluşturulmuş ve çalışma yürütülmüştür. Tablo 1’de araştırma örneklemindeki ebeveynlerin özelliklerine ilişkin bilgiler verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların özelliklerine göre dağılımlar

Özellik		<i>n</i>	%
<i>Katılımcıların Ebeveyn Rollerini</i>	Anne	95	76,60
	Baba	29	23,40
<i>Katılımcıların Çocuklarının Yaşı</i>	5 yaş	34	27,40
	6 yaş	90	72,60
<i>Katılımcıların Eğitim Durumu</i>	İlköğretim	26	21,00
	Ortaöğretim	40	32,30
	Yükseköğrenim	58	46,80
<i>Katılımcı Annelerin Mesleki Sektörleri</i>	Kamu Sektörü	51	53,7
	Özel Sektör	24	25,3
	Ev Hanımı	20	21,1
<i>Katılımcı Babaların Mesleki Sektörleri</i>	Kamu Sektörü	2	6,9
	Özel Sektör	27	93,1

Tablo 1'e bakıldığında araştırmaya katılan katılımcıların %76,60'nın anne rolünde, %23,40'nın baba rolünde olduğu görülmektedir. Araştırmaya daha çok annelerin katılım gösterdiği belirlenmiştir.

Tabloda araştırmaya katılanlardan %27,40'nın 5 yaş grubu çocuğa %72,60'nın 6yaş grubu çocuğuna sahip olduğu görülmektedir.

Katılımcıların çoğunluğunun öğrenim düzeyinin yükseköğrenim seviyesinde olduğu görülmektedir. Katılımcıların %21,00'ü İlköğretim mezunudur. Ortaöğretim mezunu olan katılımcıların oranı %32,30'dur. Yükseköğrenim düzeyinde olan katılımcılar ise %46,80'dir.

Katılımcı anneler mesleklerine göre incelendiğinde, ev hanımı anneler %21,1 düzeyindedir. %53,7 kamu sektöründe çalışanlar, %25,3'de özel sektörde çalışanlar oldukları

görülmektedir. Katılımcı babalar mesleklerine göre incelendiğinde, kamu sektöründe çalışanlar %6,9 düzeyindeyken, özel sektörde çalışanlar %93,1 düzeyinde olduğu görülmektedir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada; veri toplama aracı olarak Çeliköz ve Eser (2008) tarafından ebeveynlerin çocuklarının cinsel eğitimiyle ilgili görüşlerini belirlemeye yönelik olarak geliştirilen ölçek kullanılmıştır. Ölçekte kişisel bilgilere de yer verilmiştir (Ek 1 ve 2).

Kişisel bilgiler formu ile anne ve babaların öğrenim düzeyi, çocuklarının yaşı, öğrenim durumları ve meslekleri sorulmuştur.

Ölçeğin ikinci bölümü, ebeveynlerin çocuklarının cinsel eğitimiyle ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla tek ögeye dayalı olarak hazırlanan 26 likert tipi soru maddesinden oluşmaktadır. Çocuklarının Cinsel Eğitimi ile İlgili Anne-Baba Görüşlerini Belirleme isimli ölçme aracında 4, 8, 12, 14, 16, 18, 19, 20, 22 ve 25 nolu sorular pozitif anlamlı iken, 1, 2, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 13, 15, 17, 21, 23, 24 ve 26 nolu sorular ters puanlanmaktadır.

Ölçek Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı farklı okul öncesi eğitim kurumlarına çocuklarını gönderen velilere uygulanmıştır. Ölçeğin okullara ulaştırılması araştırmacı tarafından yapılmıştır. Okullara dağıtılan ölçeklerin geri dönüşleri araştırmacı tarafından yapılmıştır. Araştırmada yer alan okullara birebir gidilerek ve müdürlerine araştırma hakkında gerekli bilgilendirme yapılarak izin alınmıştır. Ölçeğin uygulanması için ise anaokulu öğretmenleriyle işbirliği halinde çalışılmış olup, öğretmenlerin desteğiyle ölçek uygulanmıştır. 150 5-6 yaş grubu çocuğu velisine ölçek uygulanmış ve 124 adet ölçek değerlendirilmiştir.

Ölçeklerin geri dönüş oranı %82,6 olmuştur. Ölçekler 2017-2018 Eğitim Öğretim yılı güz döneminde Aralık ve Mart aylarında uygulanıp toplanmıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırma verileri Ek 1 ve 2’de örneği bulunan ölçekle toplanmıştır. Araştırma verilerinin toplanabilmesi için öncelikle ilgili literatür taraması yapılmış, sonra araştırmanın amaçları doğrultusunda 5-6 yaş grubu çocuğu olan ve çocuğu anaokuluna devam eden velilere uygulanmak üzere Çeliköz ve Eser (2008) tarafından Çocuklarının Cinsel Eğitimi ile İlgili Anne-Baba Görüşlerini Belirlemeye yönelik olarak geliştirilen ölçek (izin alınarak) kullanılmasına karar verilmiştir.(Ek 3). Uygulama izni uygulama yapılacak olan kişiler veliler olduğu için uygulama yapılacak olan okul müdürlükleriyle yüzyüze görüşülerek alınmıştır. Ölçek 2017-2018 Eğitim ve Öğretim yılı güz döneminde Aralık ve Mart aylarında uygulanıp toplanmıştır. Araştırmaya 124 okul öncesi eğitime devam eden çocuğu olan ebeveynler katılmıştır.

Verilerin Analizi

Ölçme aracında yer alan maddeler 5li cevaplama skalasına göre seçenekler 1=Hiç Katılmıyorum, 2=Katılmıyorum, 3=Kararsızım, 4=Katılıyorum ve 5=Tamamen Katılıyorum şeklinde oluşturulmuştur. Analiz sürecinin ilk aşamasında, okulöncesi eğitim döneminde 5-6 yaş grubu çocuğa sahip olan anne ve babaların çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşlerinin genel olarak ne düzeyde olduğunu belirlemek amacıyla betimsel analizler gerçekleştirilmiştir. “Kullanılan ölçme aracında yer alan maddelere ilişkin verilerin normal dağılım gösterip göstermedikleri ise Skewness ve Kurtosis değerleri üzerinden incelenmiştir. Yapılan incelemede Skewness ve Kurtosis değerlerinin -2 / +2 değer aralığında olduğu ve verilerin normal dağılıma uygun oldukları belirlenmiştir”(Can, 2014).

Verilerin normal dağılım göstermesi üzerine, anne-babaların çocuklarının cinsel eğitimlerine ilişkin görüşlerinde anne-baba rollerine, anne-babaların eğitim durumlarına, anne-babaların çocuklarının yaş düzeyine ve anne-babaların mesleki sektörlerine göre oluşan

farklılıkların incelenmesinde parametrik testler (t testi ve F testi) veya non-parametrik testler (Mann-Whitney U testi) ,05 düzeyinde kullanılmıştır. Parametrik testler içerisinde, ele alınan değişkenlerin etki büyüklüğü (genişliği olarak da isimlendirilmektedir) ise eta kare (η^2) değerleri üzerinden incelenmiştir (Büyüköztürk, 2002). F testlerinde, farklılaşan grupların belirlenmesi için de post hoc testlerinden Tukey HSD kullanılmıştır.

Bölüm IV

Bulgular ve Yorum

Araştırmanın bu bölümünde, okul öncesi kuruma devam eden 5-6 yaş grubu çocuğu olan ebeveynlerin çocuklarının cinsel eğitimiyle ilgili görüşlerini belirlemek ve bu görüşler arasındaki benzerlik ve farklılıkları ortaya koymak üzere istatistiki işlemler sonucunda ulaşılan sonuçlar ve yorumlar araştırmanın alt problemleri doğrultusunda sunulmuştur.

Okul Öncesi dönem çocuklarının cinsel kimlik gelişimine yönelik görüşlerini belirlemek için yapılan analizler, araştırmanın alt amaçları doğrultusunda gerçekleştirilmiş olup, elde edilen analiz sonuçları tablolaştırılarak sunulmuştur.

İlk araştırma sorusu doğrultusunda, okulöncesi eğitim döneminde 5-6 yaş grubu çocuğa sahip olan anne ve babaların çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşlerinin genel düzeyini belirlemek amacıyla yapılan betimsel analiz sonuçları aşağıda Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Anne ve babaların çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşlerinin düzeyi

Değişken	<i>n</i>	Min.	Mak.	\bar{X}^*	s.s.
<i>Annelerin çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşleri</i>	95	2,64	4,62	3,57	,38
<i>Babaların çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşleri</i>	29	2,96	4,19	3,58	,37

* 1,00-1,80=Hiç Katılmıyorum; 1,81-2,60=Katılmıyorum; 2,61-3,40=Kararsızım; 3,41-4,20=Katılıyorum; 4,21-5,00=Tamamen Katılıyorum

Tablo 2’deki verilere bakıldığında, okulöncesi eğitim döneminde 5-6 yaş grubu çocuğa sahip olan anne ve babaların çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşlerinin genel itibariyle “Katılıyorum” düzeyinde ($\bar{X}=3,57$; s.s.=,38) olduğu görülmektedir. Maddelerin bazılarının ters puanlandığı göz önüne alındığında düşük düzeyde katılım olumlu görünmektedir, bazıları ise yüksek düzeyde katılım olumlu olarak görülmektedir. Maddelerin bu şekilde puanlandığı ve

analiz edildiği göz önüne alınırsa; buradan annelerin de babaların da çocukların cinsel gelişimiyle ilgili olarak destekleyici ve geliştirici bir tutuma sahip olduğu çıkarılabilir. Anne ve babaların görüşleri arasında ise anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Anne ve babaların çocuklarına karşı gösterdikleri ilgi ve çocuklarının davranışlarına karşı gösterdikleri olumlu yaklaşım da çocuğun kişiliğinin şekillenmesi için çok önemlidir. Anne ve babalar çocuklarının davranışlarına karşı olumlu bir yaklaşımı benimserlerse; çocuk ileride olumlu bir benlik algısına sahip olur. Olumlu benlik algısına sahip bireyler her yönden sağlıklı bireyler yetişmesine bu da sağlıklı toplumlar oluşmasını sağlar. Sağlıklı bir cinsel eğitim alan çocuk duygusal olarak da sağlıklı gelişir.

Çocuğunun gelişimini sağlıklı bir şekilde tamamlamasını isteyen anne ve babalar, çocuklarıyla cinsel konuları rahatlıkla konuşabilir, iyi bir dinleyicidir, çocuğun sorularını cevaplarken doğru bilgileri özenle seçer ve onunla paylaşır. Çocuğunun cinsel gelişimiyle ilgili olumlu davranışlarını pekiştirir, cinsel davranışlarda aşırıya kaçtığı durumlarda ise çocuğun ilgisini başka yöne çekerek dağıtmaya çalışır. Bu da çocukların sağlıklı bir benlik geliştirebilmesi için ve cinsel gelişimlerini olumlu bir şekilde tamamlamaları için doğru yaklaşımdır. Bu tablodan da anne ve babaların çocukların cinsel eğitiminde genel olarak olumlu tutuma sahip olduğu ve cinsel gelişim konusunda daha bilinçli davrandıkları görülebilir (Eser, 2008).

Aşağıda verilen Tablo 3’de, okulöncesi eğitim döneminde 5-6 yaş grubu çocuğa sahip olan anne ve babaların çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşlerinin her bir maddeye dağılımlarının incelenmesi amacıyla yapılan betimsel analiz sonuçları özetlenmiştir.

Tablo 3. Annelerin ve babaların çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşlerinin maddelere dağılımı

Maddeler*	\bar{X}^{**}		Dağılımlar***									
	1		2		3		4		5			
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1. Çocuğuma cinsiyet ve üreme konusunda bilgi verilmesini gereksiz buluyorum.												
Anne:	2,56	18	18,90	33	34,70	21	22,10	14	14,70	7	7,40	
Baba:	2,37	10	34,50	8	27,60	3	10,30	6	20,70	2	6,90	
2. Çocuğuma cinsiyet ve üreme ile ilgili sorular sorulmamalıdır.												
Anne:	2,96	18	18,90	33	34,70	21	22,10	14	14,70	7	7,40	
Baba:	2,41	7	24,1	12	41,40	3	10,30	5	17,2	2	6,90	
3. Çocuğumun yatağıma gelmesine izin veririm.												
Anne:	3,42	4	4,20	21	22,10	5	5,30	59	62,10	5	5,30	
Baba:	3,46	-	-	7	24,1	4	13,80	14	48,30	3	10,30	
4. Çocuğumu cinsel konuda annesi aydınlatmalıdır.												
Anne:	3,44	4	4,20	17	17,90	14	14,70	48	50,50	9	9,50	
Baba:	2,89	4	13,80	9	31,00	4	13,80	10	34,50	2	6,90	
5. Çocuğum cinsel konuda kime soruyorsa o aydınlatmalıdır.												
Anne:	2,42	27	28,40	32	33,70	11	11,60	16	16,80	8	8,40	
Baba:	2,34	9	31,00	12	41,40	-	-	5	17,20	3	10,30	
6. Çocuğum cinsel konularla ilgili soru sorduğu zaman cevap vermekte zorlanıyorum.												
Anne:	2,72	17	17,90	27	28,40	16	16,80	28	29,50	4	4,20	
Baba:	2,58	6	20,70	10	34,50	3	10,30	10	34,50	-	-	
7. Çocuğumun cinsel gelişimle ilgili soru sormasını doğru bulmuyorum.												
Anne:	2,26	23	24,20	42	44,20	8	8,40	18	18,90	1	1,10	
Baba:	2,13	8	27,60	14	48,30	3	10,30	3	10,30	1	3,40	
8. Çocuğum cinsel konularla ilgili soru sorduğu zaman cevaplama çalışırım.												
Anne:	3,95	3	3,20	6	6,30	7	7,40	54	56,80	24	25,30	
Baba:	3,86	-	-	4	13,80	2	6,90	17	58,60	6	20,70	
9. Çocuğum cinsel konularla ilgili soru sorduğu zaman duymazlıktan gelirim.												
Anne:	1,81	33	34,70	51	53,70	5	5,30	4	4,20	1	1,10	
Baba:	1,68	13	44,80	12	41,40	4	13,80	-	-	-	-	
10. Çocuğum cinsel konularla ilgili soru sorduğu zaman cevaplamam.												
Anne:	1,84	34	35,80	48	50,50	5	5,30	7	7,40	-	-	
Baba:	1,86	11	37,9	13	44,80	3	10,30	2	6,90	-	-	
11. Çocuğum cinsel konularla ilgili soru sorduğu zaman ilgisiz ve kayıtsız kalırım.												
Anne:	1,77	38	40,00	46	48,40	6	6,30	4	4,20	1	1,10	
Baba:	1,89	10	34,50	14	48,30	3	10,30	2	6,90	-	-	
12. Çocuğumun cinsel merakını gidermesi konusunda ona yardımcı olurum.												
Anne:	3,57	6	6,30	11	11,60	16	16,80	45	47,40	16	16,80	
Baba:	3,51	2	6,90	4	13,80	3	10,30	17	58,60	3	10,30	
13. Çocuğum altını ıslattığında cezalandırırım.												
Anne:	1,37	68	71,60	20	21,10	3	3,20	3	3,20	-	-	
Baba:	1,41	17	58,60	12	41,40	-	-	-	-	-	-	

14. Çocuğum altını ıslattığı zaman nedeni araştırdım.

Anne:	4,07	3	3,20	7	7,40	2	2,10	49	51,60	32	33,70
Baba:	4,27	-	-	-	-	1	3,40	19	65,50	9	31,00

15. Çocuk masturbasyon yaparken görülürse ceza verilmelidir.

Anne:	1,86	36	37,90	32	33,70	15	15,80	3	3,20	1	1,10
Baba:	2,00	10	34,50	10	34,50	8	27,60	1	3,4	-	-

16. Çocuğumu masturbasyon yaparken görürsem açıklama yaparım.

Anne:	3,38	4	4,2	13	13,70	26	27,40	37	38,90	9	9,50
Baba:	3,44	1	3,40	2	6,90	10	34,50	15	51,70	1	3,40

17. Tv de cinsellikle ilgili açık bir sahne çıkarsa Tv yi kapatırım.

Anne:	3,49	6	6,30	17	17,90	14	14,70	37	38,90	19	20,00
Baba:	3,20	2	6,90	8	27,60	4	13,80	12	41,40	3	10,30

18. Kız ve erkek çocuklarının aynı odada yatmasına izin veririm.

Anne:	2,85	13	13,70	29	30,50	16	16,80	31	32,60	5	5,30
Baba:	3,10	4	13,80	4	13,80	6	20,70	15	51,70	-	-

19. Çocuğumla birlikte banyo yapmam.

Anne:	3,53	5	5,30	21	22,10	6	6,3	44	46,3	19	20,00
Baba:	3,51	4	13,80	3	10,30	-	-	18	62,10	4	13,80

20. Çocuğum başkalarının yanında soyunduğunda üzerini giymesine yardımcı olurum.

Anne:	3,87	3	3,2	11	11,6	4	4,2	52	54,7	23	24,20
Baba:	4,06	-	-	2	6,90	-	-	21	72,40	6	20,70

21. Çocuğum başkalarının yanında soyunduğunda kızarım.

Anne:	3,21	9	9,5	23	24,20	11	11,60	35	36,80	13	13,70
Baba:	3,62	1	3,4	4	13,80	4	13,80	16	55,20	4	13,80

22. Çocuğumun cinsellikle ilgili konuşmasında iyi bir dinleyiciyimdir.

Anne:	3,61	3	3,2	13	13,70	14	14,70	47	49,50	14	14,70
Baba:	3,65	1	3,4	2	6,90	7	24,10	15	51,70	4	13,80

23. Anne-baba olarak çocuğın sorularını cevaplamada tutarlı olmadığımı düşünüyorum.

Anne:	2,31	23	24,20	36	37,90	15	15,80	14	14,70	3	3,20
Baba:	2,31	6	20,70	12	41,40	8	27,60	2	6,90	1	3,40

24. Cinsel konularda kız çocuğının sorularına annesi, erkek çocuğının sorularına babası cevap vermelidir.

Anne:	3,31	7	7,40	21	22,10	15	15,80	37	38,90	14	14,70
Baba:	3,06	5	17,20	4	13,80	6	20,70	12	41,40	2	6,90

25. Anne-baba olarak çocukların cinsellikle ilgili sorabileceği soruları birlikte konuşulması gerektiğine inanıyorum.

Anne:	3,72	1	1,10	13	13,70	13	13,70	51	53,70	16	16,80
Baba:	3,48	-	-	5	17,20	8	27,60	13	44,80	3	10,30

26. Çocuğumun cinsellikle ilgili davranışlarını diğer çocuklarla kıyaslıyorum.

Anne:	1,90	36	37,90	42	44,20	4	4,20	12	12,60	1	1,10
Baba:	2,34	6	20,07	14	48,30	4	13,80	3	10,30	2	6,90

*Koyu rakamlı sorular, aşağıda farka dayalı analizlerde ters puanlanan maddelerdir.

** 1,00-1,80=Hiç Katılmıyorum; 1,81-2,60=Katılmıyorum; 2,61-3,40=Kararsızım; 3,41-4,20=Katılıyorum; 4,21-5,00=Tamamen Katılıyorum

*** 1=Hiç Katılmıyorum; 2=Katılmıyorum; 3=Kararsızım; 4=Katılıyorum; 5=Tamamen Katılıyorum

Tablo 3'deki verilere göre, okulöncesi eğitim döneminde 5-6 yaş grubu çocuğa sahip olan annelerin ve babaların çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin en az katılım gösterdikleri maddeler sırasıyla “13. Çocuğum altını ıslattığında cezalandırırım.”, “9. Çocuğum cinsel konularla ilgili soru sorduğu zaman duymazlıktan gelirim.” ve “11. Çocuğum cinsel konularla ilgili soru sorduğu zaman ilgisiz ve kayıtsız kalırım.” şeklindedir. Bu maddelerin ters puanlandığı göz önüne alındığında, bu maddelere düşük düzeyde katılım olumlu görünmektedir. Çünkü bu maddeler incelendiğinde, olumlu gibi görünmekte fakat olumsuz bir anlam barındırmaktadır. İçinde ceza, ilgisiz kalmak, duymazlıktan gelmek gibi olumsuz durumları barındıran cümleler anneleri katılmamak seçeneğine itmiş olabilir.

Annelerin çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin en fazla katılım gösterdikleri maddeler ise “14. Çocuğum altını ıslattığı zaman nedeni araştırırım.”, “20. Çocuğum başkalarının yanında soyunduğunda üzerini giymesine yardımcı olurum.” ve “8. Çocuğum cinsel konularla ilgili soru sorduğu zaman cevaplamaya çalışırım.” şeklinde sıralanmaktadır. Burada da annelerin en fazla katılım gösterdikleri maddelere bakıldığında yardımcı olmak, nedenini araştırmak gibi olumlu anlamlar içeren cümleler olduklarını görebiliriz. Araştırmamıza katılan annelerin çocuklarının ihtiyaçlarını karşılamak konusunda ilgili olduklarını, çocuklarının gelişimlerini takip ettiklerini, herhangi bir olumsuzluk yaşandığında nedenlerini araştırdıklarını söyleyebiliriz.

Babaların çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin en fazla katılım gösterdikleri maddeler ise “3. Çocuğumun yatağıma gelmesine izin veririm.”, “14. Çocuğum altını ıslattığı zaman nedeni araştırırım.” ve “20. Çocuğum başkalarının yanında soyunduğunda üzerini giymesine yardımcı olurum” şeklinde sıralanmaktadır. Burada da annelerinkine benzer bir durum görülmektedir. Babalar da olumlu içeriğe sahip olan maddelere yüksek düzeyde katılım göstermiştir. Çocuklarımızın cinsel gelişim alanının desteklenmesi konusunda olumlu bir yaklaşımı

benimserler. Ebeveynlerin olumlu yaklaşımı benimsemiş olmaları çocuklarının olumlu bir benlik algısı ve özgüven geliştirmeleri konusunda oldukça önemlidir. Ebeveyni olumlu bir yaklaşımı benimsemiş olan çocuklar da dünyayı olumlu ve yaşanılabilir bir yer olarak algırlar. Kendilerini de bu dünya içinde olumlu olarak görürler. 5-6 yaş grubu çocuklar oldukça meraklıdır. Olumlu yaklaşımı benimsemiş olan anne ve babalar çocuklarının merak ettiği ve sorduğu sorulara uygun ve yeterli bir şekilde cevap vermeye çalışırlar. Çocuklarının cinsellikle ilgili yaptığı davranışlarını gözlemlediklerinde onun dikkatini başka yöne çekmeye çalışırlar. Bu da cinsel gelişimle ilgili en olumlu yaklaşımdır.

Analiz sonuçlarımıza baktığımızda ebeveynlerimizin genel olarak çocuğun cinsel gelişiminde olumlu bir görüşü benimsemiş olduklarını görmekteyiz.

3 ve 4 yaş grubu kız çocuklarının %60.1'inin ve erkek çocuklarının %54.9'nun cinsellikle ilgili sorularını anneye sorduklarını ve cinsiyetler arası farkın önemsiz olduğunu bulmuştur (Acer, 1999). Bu araştırmadan da anlaşılacağı gibi anneler çocuklara daha yakın ve samimi görülmekte ve cinsel sorular genellikle kız ya da erkek çocuk farketmeksizin annelere yöneltilmektedir. Bizim araştırmamızda da genel olarak ölçeklere anneler cevap vermiştir. Bu da annelerin çocuklarıyla daha ilgili olduğunu göstermektedir.

Ebeveyn rollerine (Anne ya da baba olmak) göre, okulöncesi eğitim döneminde 5-6 yaş grubu çocuğa sahip olan anne ve babaların çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşlerindeki farklılıkları incelemek amacıyla yapılan *t* testi sonuçları ise Tablo 4'de sunulmaktadır.

Tablo 4. Anne-babaların çocuklarının cinsel eğitime ilişkin görüşlerindeki farklılıklar

Değişken	n	\bar{X}	s.s		t	p*	η^{2*}	Far
			.	s.d.				
<i>Anne-babaların çocuklarının cinsel eğitime ilişkin görüşleri</i>	1. Anne	9	3,5	,3	12	,8	,00	-
		5	7	8	2	5		
	2. Baba	2	3,5	,3				
		9	8	7				

* $p \leq ,05$ ** $,00 - ,06$ = Çok küçük etki; $,06 - ,14$ = Orta düzey etki; $,14 - \dots$ = Çok büyük etki

Tablo 4'e göre, okulöncesi eğitim döneminde 5-6 yaş grubu çocuğa sahip olan anne ve babaların çocuklarının cinsel eğitime ilişkin görüşlerinde ebeveyn rollerine (anne ya da baba olmak) göre ($t=,48$; $p>,05$) anlamlı farklılık bulunmamaktadır. Tabloya bakıldığında anne ve babaların çocukların cinsel gelişimine ilişkin görüşlerinde her ikisinin de çocuğun cinsel gelişiminde olumlu bir yaklaşımı benimsedikleri aralarında bir fark olmadığını işaret etmektedir. Böylece anne ve babaların çocuklarının davranışlarına karşı olumlu bir yaklaşımı benimsemiş olmaları çocuğun tüm gelişim alanlarını ve dış dünyayı da olumlu ve yaşanılabilir bir yer olarak algılamalarını sağlayabilir.

Anne ve babaların çocukların cinsel gelişimine karşı olumlu bir yaklaşıma sahip olmalarının aralarında bir fark çıkmamasının sebebinin günümüzde anne ve babaların çocuklarının gelişimiyle yakından ilgilendiğinin ve onların gelişimlerini sağlıklı olarak devam ettirebilmeleri için gerekli donanıma sahip olmak adına çaba gösterdikleri söylenebilir.

Tablo 5'de, okulöncesi eğitim döneminde 5-6 yaş grubu çocuğa sahip olan anne ve babaların çocuklarının cinsel eğitime ilişkin görüşlerinde anne-babaların eğitim durumuna göre oluşan farklılıkların incelenmesi için yapılan F testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 5. Anne-babaların eğitim durumlarına göre çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşlerindeki farklılıklar

Değişken	Anne-Babaların		n	\bar{X}	s.s.	s.d.	F	p*	η^{2**}	Fark
	Eğitim Durumu									
<i>Anne-babaların çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşleri</i>	1. İlköğretim		26	3,35	,34	2	12,34	,00	,17	1 < 3
	2. Ortaöğretim		40	3,48	,36	121				2 < 3
	3. Yükseköğrenim		58	3,73	,34					

*p ≤ ,05 ** ,00 - ,06 = Çok küçük etki; ,06 - ,14 = Orta düzey etki; ,14 - ... = Çok büyük etki

Tablo 5, okulöncesi eğitim döneminde 5-6 yaş grubu çocuğa sahip olan anne ve babaların çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşlerinde anne-babaların eğitim durumuna göre (F=12,34; p≤,05) anlamlı farklılıklar bulunduğunu göstermektedir. Anne-babaların eğitim durumu değişkeni çok büyük düzeyde ($\eta^2=,17$) bir etki büyüklüğüne sahiptir. Oluşan farklılıklar: ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğrenim mezunu anne-babalar arasında, yükseköğrenim mezunu anne-babalar lehine ($\bar{X}=3,73$; s.s.=,34) olarak belirlenmiştir. Eğitim düzeyi anne babanın çocuğunun gelişimini takip etme düzeyini ve çocuğunun eğitimine önem verme derecesini etkilemektedir. Buradan çıkan sonuçlara baktığımızda, anne ve babanın eğitim düzeyi yükseldikçe çocuklarının cinsel gelişimine daha fazla dikkat ettiklerini çıkarabiliriz.

Çocuklarının cinsellikle ilgili sorularını hoşgörüyle karşılayıp, yeterli ve çocuğun düzeyine uygun olarak verilen cevaplar çocukların cinsel gelişimini olumlu yönde etkilemektedir. Bunu sağlamak için de anne ve babaların eğitim almaları gerekmektedir. Araştırmamızdan çıkan sonuçlarla da bağıntılı olarak öğrenmeye açık anne ve babalar çocuklarının gelişimlerini takip eder onların cinsel yönden, duygusal ve psikolojik yönden tam bir iyilik halinde yetişmelerini sağlar.

Ersoy'un (1993) yaptığı çalışmada çocuğun cinsel kimlik kazanımında anne eğitim düzeyi etkili bulunmamıştır. Bu araştırma bizim araştırmamızdan farklı bir sonuca ulaşmıştır. Bunun da cinsel kimlik kazanımının daha çok biyolojik olduğu cinsel gelişimin ise çevreyle ilgili olduğu söylenebilir. Cinsel kimlik kazanımı cinsel gelişimin sadece bir boyutunu oluşturur.

Artan (1987) ise yapmış olduğu araştırmada araştırmamıza benzer sonuçlar elde etmiş ve anne eğitim düzeyi yükseldikçe çocuklarının cinsel gelişimine karşı olumlu tutum sergiledikleri sonucuna ulaşmıştır.

Ersoy(1993) yapmış olduğu araştırmada çocuklarının cinsel gelişiminde babanın eğitim düzeyinin etkili olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Artan (1987) de yapmış olduğu çalışmasında araştırmamıza benzer sonuçlar elde etmiş ve babanın eğitim düzeyinin çocuğun cinsel eğitimine yönelik olumlu tutum sergileme düzeyini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşmıştır.

Çocukların yaşlarına göre, okulöncesi eğitim döneminde 5-6 yaş grubu çocuğa sahip olan anne ve babaların çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşlerinde anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek için *t* testi yapılmıştır. Yapılan *t* testi sonuçları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Çocukların yaşlarına göre, anne-babaların çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşlerindeki farklılıklar

Değişken	Çocukların		<i>n</i>	\bar{X}	s.s.	s.d.	<i>t</i>	<i>p</i> *	η^{2**}	Fark
	Yaşı									
<i>Anne-babaların</i>	1. 5 yaş		34	3,54	,35	122	-,60	,55	,00	-
<i>çocuklarının cinsel</i>										
<i>eğitimine ilişkin görüşleri</i>	2. 6 yaş		90	3,58	,39					

**p* ≤ ,05 ** ,00 - ,06 = Çok küçük etki; ,06 - ,14 = Orta düzey etki; ,14 - ... = Çok büyük etki

Tablo 6'da yer alan sonuçlar, okulöncesi eğitim döneminde 5-6 yaş grubu çocuğa sahip olan anne ve babaların çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşlerinde çocukların yaşlarına göre (*t*=,83; *p*>,05) anlamlı farklılık bulunmadığını göstermektedir. Araştırmanın

gerçekleştirildiği 5-6 yaş grubu öğrenciler okul öncesi eğitim dönemini kapsamaktadır. Çocukların hepsi tektir, biriciktir. Tabii bununla birlikte her dönemin kendine özgü bazı gelişim özellikleri söz konusudur. Araştırmaya katılan çocuklar da yaşları farklı olsa da okul öncesi eğitim dönemindedir. Aynı gelişim döneminde yer aldıkları için de sonuçlarda farklılık çıkmamış olabilir. Fakat okul öncesi dönem ve ergenlik dönemi cinsel gelişimi ile ilgili çalışmalar incelendiğinde farklılıklar ortaya çıktığı görülmüştür. Downie ve Coates (2007) yılında tamamlamış oldukları kesitsel araştırmalarında okul öncesi dönemde ve ergenlik döneminde aynı çocuklar cinsel gelişim yönünden incelenmiş ve ailelerin yaklaşımları gözlemlenmiştir. Sonuçlar; okul öncesi dönemde annelerin ve babaların çocuklarıyla eşit şekilde iletişim kurduğunu göstermiştir. Her ne kadar hem anneler hem de babalar okul öncesi dönemdeki oğulları ve kızları ile eşit şekilde iletişim kurmuş olsalar da, ergenlik öncesi annelerin babalardan daha fazla çocuklarıyla iletişim kurdukları gözlenmiştir.

Okulöncesi eğitim döneminde 5-6 yaş grubu çocuğa sahip olan annelerin çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşlerinde mesleki sektörlerine göre oluşan farklılıkların belirlenmesi amacıyla yapılan F testi sonuçları Tablo 7’de özetlenmiştir.

Tablo 7. Annelerin mesleki sektörlerine göre, çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşlerindeki farklılıklar

Değişken	Annelerin		n	\bar{X}	s.s.	s.d.	F	p*	η^{2**}	Fark
	Mesleki	Sektörleri								
<i>Annelerin çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşleri</i>	1. Ev Hanımı		20	3,54	,32					
	2. Kamu Sektörü		51	3,50	,37	2	2,69	,07	,06	-
	3. Özel Sektör		24	3,72	,43	92				

*p ≤ ,05 ** ,00 - ,06 = Çok küçük etki; ,06 - ,14 = Orta düzey etki; ,14 - ... = Çok büyük etki

Tablo 7'deki analiz sonuçları, okulöncesi eğitim döneminde 5-6 yaş grubu çocuğa sahip olan annelerin çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşlerinde mesleki sektörlerine göre (F=2,69; p≤,05) anlamlı farklılıklar olduğunu göstermektedir. Annelerin mesleki sektörleri değişkeni orta düzeyde ($\eta^2=,06$) bir etki büyüklüğüne sahiptir. Annelerin mesleki sektörlerine göre oluşan farklılıklar: ev hanımları, kamu sektöründe ve özel sektörde görev yapan anneler arasında, kamu sektöründe çalışan annelerin lehine ($\bar{X}=3,50$ s.s.=,37) olarak belirlenmiştir.

Tablo 8. Babaların mesleki sektörlerine göre, babaların çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşlerindeki farklılıklar

Değişken	Babaların		n	$\bar{X}_{\text{sıra}}$	Toplam _{Sıra}	Z	p*	Fark	
	Mesleki	Sektörleri							
<i>Babaların çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşleri</i>	1. Kamu sektörü		2	19,00	38,00	-	,69	,49	-
	2. Özel Sektör		27	14,70	397,00				

*p ≤ ,05

Tablo 8'deki analiz sonuçları, okulöncesi eğitim döneminde 5-6 yaş grubu çocuğa sahip olan babaların çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşlerinde babaların mesleki sektörlerine göre (Z=-,69; p>,05) anlamlı farklılık olmadığını göstermektedir.

Araştırmamızın bu kısımdaki sonucuna baktığımızda, annenin mesleğinin çocuğun gelişimine olan ilgi, alaka ve dikkat düzeyini etkileme noktasında eğitim düzeyinin etkisine işaret etmektedir. Bununla birlikte kamu sektöründe çalışan annelerin çalışma saatlerinin düzenli olması özel sektörde çalışan annelere oranla daha planlı yaşadıklarını söyleyebiliriz. Bu da annenin çocuğuyla birlikte düzenli olarak nitelikli zaman geçirmesi anlamına gelmektedir. Eğitim düzeyi ve düzenli çalışma saatlerinin etkisiyle sonuçlar kamu sektöründe çalışan anneler lehine çıkmış olabilir. Araştırmamıza katılan babaların mesleki sektörlerinin ise çocuğun cinsel gelişiminde etkisi olmadığı görülmüştür.

Anne-babaların eğitim düzeyinin yüksek olması çocukların hem akademik, hem sosyal hem de duygusal gelişimlerini olumlu olarak etkilemektedir. Anne babanın eğitim durumunun ve yaptığı işin, dolayısıyla ekonomik durumu, çocukların gelişimlerini etkilemektedir. Alp, “Özkan, Altınkaynak, Orbak, Yiğit, Ertekin (2000) tarafından Erzurum’da sokakta çalışan çocuklar üzerinde bir araştırma yapılmıştır. Bu araştırmada çocuklara sokakta çalışma nedenleri sorulduğunda çoğunluğu (%72,9) ekonomik sorunları göstermiştir. 127'sinin (%67,6), anneleri, 30'unun (%16) babaları okur-yazar değildi. Babaların 55'inin (%29,3) işi seyyar satıcılık olup, 97'si (%51,6) eve akşam yemeğinden sonra geliyordu. Ailelerin %64,9'unun aylık geliri 50-100 milyon arasında idi. Bu araştırmanın sonuçların dan da görüldüğü gibi çocukların gelişim süreci için anne-babaların gerek ekonomik gerek eğitim gerekse mesleki durumu oldukça önemli bir yere sahiptir”.

Bölüm V

Tartışma Sonuç ve Öneriler

Bu bölümde araştırma bulgularına dayalı olarak genel tartışma, sonuç ve önerilere yer verilmektedir.

Tartışma

Bu araştırma 5-6 yaş grubu çocuğa sahip olan anne ve babaların çocuklarının cinsel gelişimiyle ilgili görüşlerini belirlemek ve bu yaş grubu çocuğa sahip olan anne ve babalara ışık tutmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya 95 anne 29 baba katılmıştır. Veriler önceden konuyla ilgili uzman kişiler tarafından hazırlanmış olan bir ölçek aracılığıyla toplanmıştır.

İlk araştırma sorusu kapsamında, anne ve babaların çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşlerinin düzeyi incelenmiştir. Anne ve babaların çocuklarının cinsel eğitimiyle ilgili görüşleri olumlu yönde yani katılıyorum düzeyindedir.

Araştırmaya katılan anne ve babalar için çocuklarının cinsel eğitimiyle ilgilenmekte, çocuklarının cinsellikle ilgili sorularını doğal karşılamakta ve olumlu bir tutum sergilemektedir diyebiliriz. Burada anne ve baba arasında çocuklarının cinsel eğitimiyle ilgilenme düzeyinde fark beklenirken durum şaşırtıcıdır. Geçmişte çocukların tüm sorumlulukları annelere yüklenirken günümüzde babalarında çocuklarının gelişimine katkıda buldukları gözlenebilir.

Bu sonuç cinselliğin bir tabu olarak nitelendirildiği Türkiye’de aileler bazında büyük ölçüde aşılmış olduğunu düşündürmektedir. Özellikle kadınların erkeklere oranla cinsellikle ilgili konularda daha tutucu ve baskıcı tutumlarla yetiştirildiğini düşünürsek eğer annelerin çocuklarının cinsel eğitimine karşı olumlu tutum sergilemeleri şaşırtıcı olabilmektedir. Çünkü anneler çocuğun cinsiyeti fark etmeksizin çocuklarının tüm gelişim alanlarında babalara göre daha etkilidir.

Çocuğun cinsiyeti fark etmeksizin, dünyadaki tüm çocuklar yaşamlarında en önemli olan kişi anne ile özdeşlik kurmaya eğilim gösterirler. Bundan dolayıdır ki anne ve baba çocuğuna karşı olumlu bir yaklaşım benimsemelidir. Ailenin yaklaşımının çocuğun cinsel kimlik gelişiminde önemli bir yer tutar. Çocuklar anne ve balarının onlara olan yaklaşımına göre dünya hakkında yorum yaparlar. Dünyayı ya güvenli bir yer olarak algılar ya da güvensiz bir yer olarak algırlarlar (Şenyüz, 2006).

“Türkiye’de Elazığ ilinde 4-6 yaş grubu 150 öğrenci ve 300 anne ve baba katılımı ile bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmada annelerin, çocuğun cinsel gelişimine yönelik toplam tutum puanlarının 14349,00 olduğu gözlemlenmektedir. Ölçekten annelerin aldığı en düşük puan 64 (Katılmıyorum), en yüksek puan 121 (Tamamen Katılıyorum) dir. Annelerin olumlu tutum ortalamaları 95,66-130’dur. Bu değerler ölçekten alınabilecek puanlar ile karşılaştırıldığında “Katılıyorum” (4) ve “Tamamen Katılıyorum” (5) yaklaşımlarını göstermekte ve annenin olumlu bir yaklaşımı benimsediğini işaret etmektedir. Böylece ebeveyn olarak anne-çocuk ilişkisinde annenin çocuğuna karşı yaklaşımı; çocukla ilişkisini, çocuğun yaşadığı olumlu, olumsuz tüm duygularını ifade etmesini, kendisini ve dış dünyayı algılamasını etkiler. Ebeveyn olarak annenin çocuğunun davranışlarına karşı olumlu yaklaşımı çocukların cinsel kimlik gelişimini de olumlu yönde etkilemektedir. Olumlu yaklaşım sayesinde çocuk da kendini olumlu olarak nitelendirebilmektedir. Olumlu yaklaşıma sahip anneler çocuğun sorduğu sorulara, çocuğun gelişim dönemine uygun olarak yeterli bilgi verirler”(Eser, 2008). Bu araştırma sonuçları da göz önüne alındığında bizim araştırmamızdaki annelerin ve babaların çocuklarının cinsel eğitime karşı benimsemiş oldukları olumlu yaklaşım şaşırtıcı değildir. İstatiksel olarak da anne ve babaların çocuklarının cinsel eğitime katılım düzeyi arasında bir fark olmadığı görülmektedir.

Araştırma problemlerimiz doğrultusunda, anne ve babaların çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşlerinin düzeyi ve anne ve babaların görüşleri arasındaki farklılıkların incelenmesi için ölçeğin maddeleri tek tek ele alınarak incelenmiştir.

Annelerin en fazla ve en az katılım gösterdikleri maddeler ile babaların en fazla ve en az katılım gösterdikleri maddeler benzer olmakla birlikte farklı maddeler de vardır. Fakat genel olarak anne ve babaların maddelere katılma düzeyine bakıldığında benzer maddelere olumlu olarak yoğunlaştıkları görülebilir. Bu da anne ve babaların çocuklarının cinsel eğitiminde genel olarak demokratik bir yaklaşım benimsediklerini göstermektedir. “Çocukların cinsel eğitiminde olumlu olan yaklaşım da budur. Burada üzerinde durulması gereken en önemli konu da anne ve baba tutumlarıdır. Çünkü anne babanın çocuğa karşı tutumu, çocuğun ileride nasıl bir kişi olacağını belirliyor ve onun kişilik, zihinsel ve sosyal gelişimi üzerinde oldukça etkili olduğu söylenebilir. İşte bizde burada anne ve babaların en çok atladığı ama en önemli gelişim alanlarından biri olan cinsel gelişimi seçerek, anne ve baba tutumları açısından değerlendirmeye aldık. Cinsel gelişim çocuğun duygusal, sosyal, psikolojik gelişim alanlarını da etkileyen önemli bir gelişim alanıdır”(Dodurgalı, Kulaksızoğlu, Ekşi, Ayhan, Yavuzer, Köknel, 2010).

“Çocuk, birbirleriyle paralel gelişen bazı gelişim boyutlarıyla bir bütündür. Bedensel, ruhsal, sosyal, zihinsel ve cinsel gelişim bu boyutları oluşturur. Bu gelişim alanları içinde, cinsel gelişim dışındaki diğer boyutlar ve yapılması gerekenler belli iken, cinsel gelişim göz ardı edilmekte ve yok sayılmaktadır”(Tahtalı ve Sezer, 2017).

Araştırmamızın sonucunda anne ve babaların çocukların cinsel gelişimine karşı olumlu bir yaklaşım benimsemiş olduklarını tespit ettik. Bu sonuç da çocuklarımızın gelişimleri açısından mutluluk vericiydi.

Bir diğer araştırma problemimiz üzerinden gidecek olursak, anne-babaların eğitim durumlarına göre, anne-babaların çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşlerindeki farklılıkları incelemiştik.

Burada anne ve babaların eğitim seviyesi yükseldikçe çocuklarının cinsel eğitimine verdikleri önem ve ilginin de artması beklenir. Bununla birlikte anne ve babaların çocuklarının gelişimlerine karşı göstermiş oldukları yaklaşım açısından da olumlu bir yaklaşım benimseme seviyesi de anne baba eğitim düzeyi artışıyla doğru orantılı olarak artmalıdır. Araştırmamızda, anne ve baba eğitim düzeyi yükseldikçe çocukların cinsel eğitimine daha fazla önem verdikleri belirlendi.

Artan (1987) araştırmamızı destekler nitelikte sonuçlar elde etmiş ve annenin eğitim düzeyi yükseldikçe çocukların cinsel kimliği belirleme leğinden aldığı puanların arttığı sonucuna ulaşmıştır. Seçer’de (2001) araştırmamızı destekler nitelikte sonuçlara ulaşmış ve anne babanın eğitim düzeyi yükseldikçe çocuklarının cinsel gelişimine daha fazla dikkat ettiklerini göstermiştir.

Yapılmış olan araştırmalar arasında bunun tam tersi sonuca ulaşan araştırmacılar da vardır. Ersoy’un (1993) yaptığı çalışmada çocuğun cinsel kimlik kazanımında anne ve babanın eğitim düzeyi etkili bulunmamıştır. Alkan’da (1992) konuyla ilgili araştırmasında anne ve baba eğitim düzeyinin çocuğun cinsel kimlik kazanımında anne eğitim düzeyini etkili bulmamıştır.

Bu bilgiler ışığında eğitimin olumlu etkileri olduğundan ya da etkisiz kaldığından bahsedilebilir. Anne ve babaların eğitim aldıkları okullar hatta okumuş oldukları bölümler bile çocuklarına olan yaklaşımlarını etkilemektedir diyebiliriz.

Annelerin ve babaların mesleki sektörlerine göre, çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşlerindeki farklılıklar da bir başka araştırma problemi olarak ele alınmıştır.

İstatiksel analiz sonucu anne ve babaların meslek sektörlerine göre çocuklarının cinsel eğitimine verdikleri önem arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Kamu sektöründe çalışan annelerin, özel sektörde çalışan anneler ve ev hanımı olan anneler arasında kamu sektöründe çalışanlar lehine bir sonuca ulaşılmıştır. Babalar da aynı şekilde özel sektör ve kamu sektöründe çalışanlar şeklinde incelenmiş olup, kamu sektöründe çalışanlar lehine bir sonuca ulaşılmıştır. Anne ve babalar arasında kamu sektöründe çalışanların eğitim düzeyleri diğer sektörlerle göre yüksek olduğundan çocuğun cinsel eğitimini olumlu yönde etkilediği söylenebilir.

Eliküçük ve Sönmez (2015) “Anne ve Babalara uygulanacak olan cinsel gelişim eğitiminin 6 yaş çocukları bulunan ebeveynlerin bilgi düzeylerine etkisi” adlı araştırmalarında araştırmamızı destekler nitelikte bir sonuca ulaşmıştır. Annelerin eğitim ve çalışma durumlarına göre çocuk cinsel gelişim ve eğitim bilgi düzeyleri farklılaştığını tespit etmiştir. Fakat aynı araştırmada çocuk cinsel gelişim ve eğitim bilgi düzeyleriyle babaların eğitim ve meslek durumlarına göre farklılaşmadığı bulunmuştur”.

Mesleki sektörü ne olursa olsun cinsel eğitimde her ebeveynin farklı yaşam ve düşünce tarzı, tutum ve inanışları vardır. Bunları da sadece eğitim etkileyebilir. Kamu sektöründe çalışmak için en az 2 yıllık yüksek okul mezunu olmak gerektiği düşünülürse kamu sektöründe çalışan anne ve babaların diğer sektördekilere göre önde olmasının eğitim ile ilişkili olduğu düşünülebilir.

Sonuç

Bu araştırmada amacımız, yapılan istatistiksel çalışmalar ile elde edilen bulgular sonucunda örnekleme oluşturan 5-6 yaş grubu çocuğu olan anne-babaların; çocuklarını cinsellik noktasında yeterince bilgilendirip bilgilendirmediklerine dair bilgi almaktır.

Cinsel gelişim konusunda 5-6 yaş grubu çocuğa sahip olan anne ve babaların çocuklarının gelişimlerini takip ederken olumlu bir yaklaşım benimsemiş olduklarını

söyleyebiliriz. Bununla birlikte annelerin ve babaların çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin görüşleri farklı değişkenler açısından incelendiğinde, anne babanın eğitim düzeyinin çocuğun gelişimini takip etme ve olumlu yönde destekleme açısından etkisi yadsınamaz.

Bu araştırmada, ailelerin meslek farklılıklarına göre anne ve babaların görüşlerinin değiştiği de yapılan analizler sonucu görülmektedir. Anne ve babaların meslek farklılıklarına göre çocuğun gelişimine olan etkileri çocuklarıyla vakit geçirme sürelerine ve tabii ki eğitim durumlarına işaret etmektedir. İş yoğunluğu ailenin çocuğa ayırdığı vakti etkilemektedir. Bununla birlikte analiz sonuçlarımız okul öncesi dönem çocuklarının cinsel gelişim konusunda önemsendiklerini de göstermektedir. Aileler çocuklarının gelişimlerini çok önemsedikleri için çocuklarına karşı olumlu bir yaklaşım benimsemekte, onlara vakit ayırmakta ve gelişim ihtiyaçlarını göz ardı etmemektedir diyebiliriz. Fakat bununla birlikte çocuklarının okul öncesi dönemde ne tür bir cinsel gelişim aşamalarından geçtikleri ve cinsel eğitimleri hakkında yeterli bilgi ve donanıma sahip olmadıklarını da söyleyebiliriz.

Araştırmamız günümüzde cinsellik konusunda ki tabuların biraz da olsa yıkıldığına dair bir ışık tutmuş olsa da hala günümüzde toplumumuzun farklı kesimlerinde ki birçok bireyin cinsiyet farketmeksizin cinsellik konusunda olumsuz bilgiler yüzünden korku ve çekingenlik yaşadıkları görülmektedir. Bu araştırma çocukların cinsel eğitimiyle ilgili küçük bir kesim hakkında bilgi vermektedir, genelleme yapılamaz diyebiliriz.

Cinsel kimlik gelişimi bireyin cinsel, duygusal, psikolojik alanlardaki gelişimlerinin de önemli bir göstergesidir. Cinsel gelişimin sağlıklı olması bireyin duygusal ve psikolojik alanlarındaki gelişiminin de olumlu olmasıyla yakından ilgilidir. Cinsel kimlik bireyin içinde bulunduğu çevre tarafından şekillendirilir. Bundan dolayıdır ki çocukların sağlıklı bir cinsel eğitim alabilmeleri, çocuğun ilk karşılaştığı en yakın çevresi olan annelerin ve babaların cinsellik konudaki bilgisine ve konuyu algılama durumlarına bağlıdır.

Bu araştırmada çıkan sonuçlar da ele alındığında, annelerin ve babaların eğitim düzeyinin, meslek grubunun çocuklarının gelişimlerine etkileri yadsınamaz. Bu yüzden de çocuğun cinsel, sosyal, duygusal gelişim alanlarında başarılı bir gelişim göstermesi için çocuğun en yakın çevresi olan aile eğitimi çok önemlidir.

neriler

Araştırma süreci sonucunda ulaşılan bulgulara dayalı olarak öneriler şoyledir;

- Meslek gruplarına göre ailelerin çocuklarına ayırdıkları zamanı ve bu gibi konulara ne kadar ynlendiklerine dair güvenilir birçok araştırma daha yapılmalıdır.
- Anne-babaların eğitim düzeylerini artırmak için yaşam boyu eğitim kapsamında yeni fırsatlar oluşturulmalıdır.
- İlgililerce, Okul ncesi dönem çocuklarının cinsel kimlik gelişimlerini destekleyici, ailelerini bu konuda bilgilendirici ve toplumda farkındalık yaratacak adımlar atılmalıdır.

Kaynakça

- Acer, D. (1999). Üç ve dört yaş grubu çocukların annelerine yöneltmiş oldukları cinsellikle ilgili sorular ve annelerin verdikleri cevapların incelenmesi. (Yayınlanmamış Bilim Uzmanlığı Tezi). *Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü*.
- Akduman, G., G, Ruban, C., Akduman, B. ve Korkusuz, İ. (2005). Çocuk ve Cinsel İstismar. *Adli Psikiyatri Dergisi*, 3(1):9-14
- Alkan, Ö.(1992). Özel ve kurum anaokuluna devam eden beş ve altı yaş grubu çocukların cinsel kimlik kazanmalarının incelenmesi. (Yayımlanmamış Bilim Uzmanlığı Tezi) *Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü*
- Alper Y., Karaçam Ö., Bayraktar E. (2001). *Herkes için psikiyatri*. İstanbul: Gendaş Yayınları.
- Artan, İ. (1987) Annesi çalışan ve çalışmayan ilkököl birinci ve beşinci sınıf öğrencilerinin cinsel kimliklerini kazanmalarının incelenmesi (Yayınlanmamış Bilim Uzmanlığı Tezi). *Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü*
- Artan, İ. (2002). *İlköğretim ikinci kademe öğrencileri için cinsel eğitim etkinlik örnekleri* Ankara: Öncü basımevi.
- Artan, İ. (2003). Engelli çocuk ve gençlerin cinsel eğitimi. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 4(39).
- Aydoğmuş, K., Baltaş, A., Baltaş, Z., Davaslıgil, Ü., Güngörmüş, O., Konuk, E. (2001). *Ana baba okulu*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Bacanlı, H. (1999). *Duygusal davranış eğitimi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Baldwin, Baranoski. (1990). Family interactions and sex education in the home. *ERIC p573-82*
- Bayhan, A. ve Artan, İ. (2005). *Çocuk gelişimi ve eğitimi*. İstanbul : Morpa Kültür Yayınları.
- Bergen, D. (2007). *Human development*. USA: Pearson-PrenticeHall.

- Büyükavşar, D. (2001). *Evlilik ve cinsellik*. İstanbul: Uysal Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş. (2002). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Can, A. (2014). *SPSS ile bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi (3. baskı)*. Ankara: Pegem Akademi.
- Chen J, Dunne M. P, Han P. (2007). Prevention of child sexual abuse in China: knowledge, attitudes, and communication practices of parents of elementary school children *Child Abuse Negl.*7:747-55
- Cole-Hamilton, I. (1998). Sex education in scotland. edinburg: *Scottish Sensory Centre*.
- Corman, L., (2000) *Psikanaliz açısından çocuk eğitimi*, (Çev. H. Portakal) İstanbul: Cem Yayınevi
- Çalışandemir, F., Bencik S., Artan İ., (2008). Çocukların cinsel eğitimi geçmişten günümüze bir bakış. *Eğitim ve bilim*, 33,15-27.
- Çetin, K.S., Bildik, T., Erermiş, S., Demiral, N., Özbaran, B., Tamar, M., Aydın, C. (2008). Erkek ergenlerde cinsel davranış ve cinsel bilgi kaynakları: sekiz yıl arayla değerlendirme. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 19(4), 390-397.
- Çokar, M. ve Ortaylı, N. (2003). *Öğretmen ve öğretmen adayları için cinsel sağlık eğitimi (90-152)*. İstanbul: Uygun Matbaası
- Davies, S.L, Glaser, D., Kossof, R. (2000). Children's sexual play and behavior in pre-school settings: staff's perceptions, reports, and responses. *US National Library of Medicine National Institutes of Health* 10, 1329-43.
- Downie, R., Coates, J., (2007). The impact of gender on parent-child sexuality communication: Has anything changed? *Sexual and Relationship Therapy*, 14(2):109-121.
- Dubowitz, H. (2002). Preventing child neglect and physical abuse, *Pediatr Rev*, 23:191-196.

- Eliküçük, A., Sönmez, S. (2011). 6 yaş çocuklarının cinsel gelişim ve eğitimiyle ilgili ebeveyn görüşlerinin incelenmesi. *Aile ve Toplum Dergisi* 7, 45-62
- Ekşi, A. (1999). *Ben hasta değilim*. İstanbul: Nobel Tıp Kitapevi.
- Eroğlu, K., Gölbaşı, Z. (2005). Cinsel eğitimde ebeveynlerin yeri: Ne yapıyorlar, Ne yaşıyorlar? *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi* 8, Sayı: 2, 12-21.
- Ersoy, Ö. (1993). Kuruma (Anaokuluna) devam eden beş ve altı yaş çocuklarının cinsel kimlik kazanmalarının incelenmesi. *9.Ya-Pa Semineri Ankara: Ya-Pa Yayınları*
- Eser, M. (2008). Anne babaların cinsel kimlik gelişimiyle ilgili tutumların çocuğun cinsel kimlik kazanmasına etkisi, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). *Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya*.
- Fazlıoğlu, Y. (2009). *Erken çocukluk gelişimi ve eğitimi*. İstanbul: Kriter yayıncılık
- Fazlıoğlu, Y. (2012). *Erken çocukluk gelişimi ve eğitimi*. İstanbul: Paradigma Akademi Yayınları
- Finkelhor, D. (1994). Sex abuse and sexual health in children: Current dilemmas for the pediatrician, *Schweiz Med Wochenschr*, 124: 2320-2330.
- Freud, S. (2015). *Cinsellik üzerine* (Çev.A.Öneş). İstanbul: Say Yayınları
- Gander ,M. J. ve Gardiner, H. W. (1993). *Çocuk ve ergen gelişimi*. (Çev.B.Onur). Ankara: İmge Kitabevi
- Geçtan, E. (2018). *Psikodinamik psikiyatri ve normal dışı davranışlar*. İstanbul: Remzi Kitabevi
- Göçgeldi, E., Tüzün, H., Türker, T., Şimşek, I. (2007). Okul öncesi dönem çocuğu olan anne ve babaların çocuklara cinsel eğitim konusundaki yaklaşımlarının incelenmesi. *STED Dergisi*, 16, 134-146

Gölbaşı, Z., Bulut, F., (2009). Adolesan kızların cinsellikle ilgili konularda anneleri ile olan iletişiminin değerlendirilmesi. *TAF Preventive Medicine Bulletin* 8, p27-36.

Gültekin, O. (2009). *Çocuk eğitimi*. İstanbul: Akis Kitap Yayınları

Günalp, A. (2007). Farklı Anne baba tutumlarının okul öncesi eğitim çağındaki çocukların özgüven duygusunun gelişimine etkisi. (Yayınlanmamış Bilim Uzmanlığı Tezi).*Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.*

Güneş, A. (2016). *Adım adım çocuklarda cinsel eğitim*. İstanbul: Nesil Yayınları

Güneş, A. (2017). *Çocuk terbiyesinde doğru bilinen yanlışlar*. İstanbul: Nesil Yayınları

Alp, H., Özkan, B., Altinkaynak, Ş., Orbak, Z., Yiğit, H., Ertekin, V. (2000). Erzurum’da sokakta çalışan çocukların sosyo demografik özellikleri. *Dergi Park* 35.

Jongeward, D., James, M. (1993). *Kazanmak için doğarız*. (Çev.T.Şenruh). İstanbul: İnkilap Kitabevi

Kaya, N. (2006). *Eyvah çocuğum büyüdü*. İstanbul: Nesil Yay.

Kara, B., Biçer, Ü. ve Gökalp, A. (2004). Çocuk istismarı, *Çocuk Hastalıkları ve Sağlığı Dergisi*, 47(2): 140-151.

Nurcombe, B. (2000). Child sexual abuse I: Psychopathology. *J Psychiatry*, 34(1).

Ovayolu, N., Uçan, Ö., Serindağ, S. (2007). Çocuklarda cinsel istismar ve etkileri. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 4.

Öztürk, M.O. (1998). *Psikanaliz ve psikoterapi*. Ankara: Bilimsel Tıp Yayınevi.

Öztürk, M.O., Uluşahin, A. (2008). *Ruh sağlığı ve bozuklukları*. İstanbul: Nobel Tıp Yayınevi.

Pernoud, L. (1987). *Çocuğun cinsel eğitimi*. (Çev. K. Denizyaran). İstanbul: E Yayınları.

Polat, O. (2006). *Cinsel istismar rehberi*. İstanbul: Forart Matbaa.

Polat, O. (2000). Çocukta cinsel istismar. *Adli Tıp Dergisi Yayınları*, 207-231.

Salk, L. (1998). *Çocuğun duygusal sorunları*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

- Seçer, Ş. Z. (2001). Okul öncesi dönemdeki çocukların cinsel kimlik algısı kazanımının bazı değişkenler açısından karşılaştırmalı olarak incelenmesi, Örnek olay araştırması. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 366-376.
- Semerci, B. (2018). *Çocuklarımızla cinsellik hakkında nasıl konuşalım?* İstanbul: Alfa yayıncılık.
- Semerci, B. (2009). *Birlikte büyüyelim.* İstanbul: Alfa yayıncılık.
- Sevim, J. (2010). *Anne bu ne?* İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Set, T., Dağdeviren, N., Aktürk, Z. (2006). Ergenlerde cinsellik. *Genel Tıp Dergisi* 16(3):137-14.
- SIECUS (Sexuality Information and education council of the united states), 2004.
- Şenyüz, D. (2006). *Vergi hukuku.* İstanbul: Ekin Kitabevi.
- Tahtalı, S., Sezer, S. (2017). <http://www.kucukagacpsikoloji.com/cocuk-ve-ergenlerde-cinsel-gelisim-ve-egitimi>
- Tuğrul, B. ve Artan, İ. (2001). Çocukların cinsel eğitimleri ile ilgili anne görüşlerinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 20: 141 – 149.
- Tuzcuoğlu, S., Tuzcuoğlu, N. (2007). *Çocuğun cinsel eğitimi.* İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Tuzcuoğlu, N., Tuzcuoğlu, S. (2004). *Anne, ben nasıl doğdum?* İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Yavuzer, H. (2006). *Ana-baba okulu.* İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yavuzer, H. (2007). *Çocuğu tanımak ve anlamak.* İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yayla, A. (2008). *Liberalizm.* Ankara: Liberte Yayınları.
- Yazgan, B., Bilgin, M., Kılıçatıcı, M. (2008). *Gelişim psikolojisi.* Ankara: Pegem akademi.

Yörükoğlu, A. (2006). *Çocuk ruh sağlığı*. İstanbul: Özgür Yayınları .

<http://ekipnormarazon.com/makalelerimiz/egitim/okul-oncesi-cocuk-ve-cinsel-egitim/>.

[http://www.pdrevi.com/pdr-ye-dair/pdr-konu-alanlari/gelisim/gelisim-kuramlari/105-
psikoseks%C3%BCel-geli%C5%9Fim-d%C3%B6nemleri-freud.html](http://www.pdrevi.com/pdr-ye-dair/pdr-konu-alanlari/gelisim/gelisim-kuramlari/105-
psikoseks%C3%BCel-geli%C5%9Fim-d%C3%B6nemleri-freud.html)

www.cised.org.tr

Ekler**EK 1: Kişisel Bilgiler Formu**

Sayın Veli,

Okul Öncesi dönem (5-6 yaş) çocuklarının cinsel kimlik gelişimine yönelik tutumlarını ölçen bu araştırma için siz değerli velilerimizin görüşlerine ihtiyaç duymaktayız. Sorulara verilen cevaplar içerisinde doğru ya da yanlış cevap yoktur. Sorulara verdiğiniz cevaplar araştırma verisi olarak kullanılacaktır.

Sorulara vereceğiniz objektif cevaplar ve katkılarınız için şimdiden çok teşekkür ederiz.

Saygılarımla.

Ayşe ÇANKIRI

Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı

Yüksek Lisans Öğrencisi

KİŞİSEL BİLGİLER

1-Görüşme Yapılan Kişi: () Anne () Baba

2-Çocuğun Yaşı : () 5 () 6

3-Anne-Babanın Öğrenim Durumu :

() Okur-Yazar Değil () İlkokul

() Ortaokul () Lise

() Üniversite () Lisansüstü (Yüksek Lisans, Doktora)

4-Mesleğiniz: (Lütfen Belirtiniz.....)

**Ek 2: Okul Öncesi Dönemi Çocuklarının Cinsel Eğitimi
Konusunda Anne-Baba Görüşlerini Belirleme Ölçeği**

Çocuklarının Cinsel Eğitimi ile İlgili Anne-Baba Görüşlerini Belirlemeye Yönelik Maddeler		Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta Derecede Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1.	Çocuğuma cinsiyet ve üreme konusunda bilgi verilmesini gereksiz buluyorum.					
2.	Çocuğuma cinsiyet ve üreme ile ilgili sorular sorulmamalıdır.					
3.	Çocuğumun yatağıma gelmesine izin veririm.					
4.	Çocuğumu cinsel konuda annesi aydınlatmalıdır.					
5.	Çocuğum cinsel konuda kime soruyorsa o aydınlatmalıdır.					
6.	Çocuğum cinsel konularla ilgili soru sorduğu zaman cevap vermekte zorlanıyorum.					
7.	Çocuğumun cinsel gelişimle ilgili soru sormasını doğru bulmuyorum.					
8.	Çocuğum cinsel konularla ilgili soru sorduğu zaman cevaplamaya çalışırım.					
9.	Çocuğum cinsel konularla ilgili soru sorduğu zaman duymazlıktan gelirim.					
10.	Çocuğum cinsel konularla ilgili soru sorduğu zaman cevaplamam.					
11.	Çocuğum cinsel konularla ilgili soru sorduğu zaman ilgisiz ve kayıtsız kalırım.					
12.	Çocuğumun cinsel merakını gidermesi konusunda ona yardımcı olurum.					

Çocuklarının Cinsel Eğitimi ile İlgili Anne-Baba Görüşlerini Belirlemeye Yönelik Maddeler		Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta Derecede Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
13.	Çocuğum altını ıslattığında cezalandırırım.					
14.	Çocuğum altını ıslattığı zaman nedeni araştırırım.					
15.	Çocuk mastürbasyon yaparken görülürse ceza verilmelidir.					
16.	Çocuğumu mastürbasyon yaparken görürsem açıklama yaparım.					
17.	Tv de cinsellikle ilgili açık bir sahne çıkarsa Tv yi kapatırım.					
18.	Kız ve erkek çocuklarının aynı odada yatmasına izin veririm.					
19.	Çocuğumla birlikte banyo yapmam.					
20.	Çocuğum başkalarının yanında soyunduğunda üzerini giymesine yardımcı olurum.					
21.	Çocuğum başkalarının yanında soyunduğunda kızarım.					
22.	Çocuğumun cinsellikle ilgili konuşmasında iyi bir dinleyiciyimdir.					
S23.	Anne-baba olarak çocuğın sorularını cevaplamada tutarlı olmadığımı düşünüyorum.					
24.	Cinsel konularda kız çocuğunun sorularına annesi, erkek çocuğunun sorularına babası cevap vermelidir.					
25.	Anne-baba olarak çocukların cinsellikle ilgili sorabileceği soruları birlikte konuşulması gerektiğine inanıyorum.					

26.	Çocuğumun cinsellikle ilgili davranışlarını diğer çocuklarla kıyaslıyorum.					
-----	--	--	--	--	--	--

Ek 3 :İzin Yazısı

Re: yüksek lisans tezi

Nadir çeliköz <ncelikoz@gmail.com>

Yanıtla

25.08.2017 (Cum), 23:28

Siz

28.08.2017 05:26 tarihinde yanıt verdiniz.

Kullanabilirsiniz. Başarılar, iyi çalışmalar

25 Ağu 2017 23:18 tarihinde "ayşe karakuş çankırı" <ayse-karakus1@windowslive.com> yazdı:

Sayın hocam merhabalar. Ben Ayşe ÇANKIRI.Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi yüksek lisans öğrencisiyim. Bu sene tezimi yazmaya başlayacağım. Okul öncesi dönemdeki öğrencilerin cinsel kimlik gelişimlerinde anne baba tutumlarının etkisini incelemek istiyorum. Müberra Eser hocamla oluşturmuş olduğunuz anne baba tutum ölçeğini tezimde kullanmak istiyorum. İzniniz doğrultusunda hareket edeceğim.Saygılar...

[Outlook](#)'tan gönderildi